

Urząd Miasta w Sosnowcu

STRATEGIA ROZWOJU KULTURY W SOSNOWCU DO ROKU 2015

SOSNOWIEC – MIASTO KULTURALNYCH TRANSFORMACJI

Załącznik do Uchwały nr 596/XLIV/09
Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 21 maja 2009 roku

Sosnowiec, 2009

Spis treści

	Str.
WPROWADZENIE	5
1. FILARY STRATEGII ROZWOJU KULTURY W SOSNOWCU	7
2. DIAGNOZA SYTUACJI MIASTA W KONTEKŚCIE ROZWOJU KULTURY	11
3. STRATEGICZNE UWARUNKOWANIA ROZWOJU KULTURY W SOSNOWCU	16
4. PRIORYTETY I CELE STRATEGICZNE	23
5. CELE OPERACYJNE	29
6. ANALIZA SWAT	32
7. PROJEKTY STRATEGICZNE	37
ZAŁĄCZNIK NR 1 DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKICH INSTYTUCJI KULTURY W SOSNOWCU	46
ZAŁĄCZNIK NR 2 LISTA OSÓB BIORĄCYCH UDZIAŁ W OPRACOWANIU STRATEGII	74

WPROWADZENIE

Jak współcześnie pojmować stan kultury? Przez określenie to rozumiemy zarówno cały kompleks warunków materialnych, umożliwiających organizowanie działalności kulturalnej, jak i ofertę repertuarową instytucji i placówek upowszechniania kultury, a także wyniki działań instytucji kultury, ich społeczny odbiór i akceptację.

Rozwój kultury to stały proces nieodłączny tradycji i współczesności, zobowiązujący społeczeństwo i reprezentującą go władzę do tworzenia sprzyjających warunków dla rozwoju wszystkich dziedzin kultury oraz zapewnienia dostępu do jej dóbr.

Harmonizowanie wszystkich sił i czynników wspomagających kulturę należy do obowiązków demokratycznego państwa jak i gminy.

Aktywna, poszukująca różnorodnych form wyrazu, praca instytucji kultury oraz działania pośredniczące między twórcami dzieł a ich odbiorcami, tzn. umożliwienie właściwych warunków ich rozpowszechniania, prezentacji i artystycznego oddziaływania na społeczność lokalną- należą do najistotniejszych w tej sferze zadań samorządu, które mają na celu ugruntowanie wysokiej pozycji Sosnowca na mapie kulturalnej regionu.

Elementem limitującym w istotny sposób wybory dokonywane przez potencjalnych odbiorców kultury jest oferta programowa z jaką wychodzą najbliższe mu instytucje kultury. Jej poziom, intensywność form, atrakcyjność w stosunku do innych propozycji i możliwości, w głównym stopniu decydują o jej odbiorze.

Sosnowiec upatruje swą rolę także jako katalizatora lokalnej integracji środowisk twórczych, stwarzając coraz lepsze ku temu warunki. Jednakże równolegle do stymulowania wewnątrzrodowiskowych więzi, które jak wynika z doświadczeń przynoszą bardzo dobre rezultaty, musimy dążyć intensywniej do tworzenia związków i nawiązywania kontaktów ponadlokalnych- na szczeblu regionalnym, wojewódzkim czy ogólnokrajowym. Tak więc wewnętrzna integracja środowisk kulturotwórczych musi być spleciona z integracją zewnętrzną, co jak sądzę powinno zaowocować szerszą wymianą doświadczeń między sosnowieckimi twórcami i instytucjami kultury, a ich partnerami w innych miastach regionu, kraju i poza jego granicami.

Przypuszczam, iż tzw. otwarcie się na świat, zmierzenie się z szerszym wymiarze z konkurencją, wpłynęłoby niewątpliwie ożywczo i dopingująco na działalność środowisk twórców kultury.

W dokumencie, który Państwu przedstawiamy staramy się szczegółowo przeanalizować stan aktualny, ale przede wszystkim wytyczyć przyszłe cele w kulturze, bowiem właśnie ta sfera, jak żadna, może stać się prawdziwą marką Sosnowca odróżniającą go od pozostałych miast naszego regionu, a może nawet kraju.

Prezydent Miasta

Kazimierz Górski

1.

FILARY STRATEGII ROZWOJU KULTURY W SOSNOWCU

Założenia strategiczne
Oczekiwane efekty

ZAŁOŻENIA STRATEGICZNE

Strategia rozwoju kultury w Sosnowcu została sformułowana przy ^{1.} uwzględnieniu następujących założeń:

- kultura jest samodzielną wartością decydującą o sile społeczności lokalnej, stanowiącą odzwierciedlenie historii miasta, a jednocześnie otwiera miasto i jego mieszkańców na przyszłość,
- kultura to zarówno dziedzictwo, czyli zbiór przechowywanych i pielęgnowanych wartości, jak również działalności, to jest aktywności lokalnych środowisk twórczych oraz oferta instytucji sektora kultury,
- rozwój kultury jest silnie sprzężony z innymi sferami rozwoju lokalnego, co wyraża się przede wszystkim w:
  - › możliwościach wykorzystania kultury do wzmocnienia rozwoju kapitału ludzkiego, budowania kapitału społecznego, wykorzystywania kultury dla podwyższania wartości produktów kreowanych przez lokalny biznes oraz poprawy warunków życia i inwestowania,
  - › wpływie poziomu rozwoju edukacji, infrastruktury, gospodarki na zdolność mieszkańców do korzystania z oferty kulturalnej,
- rozwój kultury nie może być rozpatrywany i kształtowany w ograniczonej przestrzeni miasta, lecz wymaga otwarcia na otoczenie, a w szczególności:
  - › rozwijania kultury w sposób atrakcyjny dla odbiorców zewnętrznych,
  - › umiejętnego i rozsądnego absorbowania zjawisk kulturalnych z otoczenia,
  - › szerokiej współpracy przy wdrażaniu strategii i realizacji konkretnych projektów z podmiotami wpływającymi na rozwój kultury w miastach Zagłębia Dąbrowskiego, Górnośląskiego Związku Metropolitalnego, województwa śląskiego, kraju i świata,
  - › wartości kulturalne i dorobek lokalnych środowisk twórczych powinny w części podlegać komercjalizacji, tak aby nie dochodziło do ich degradacji, a równocześnie następował rozwój firm funkcjonujących

Plac Stulecia

fot. P. Więclawek

Plac Konstantego Ćwierka

fot. P. Więclawek

w przemysłach kultury,

- rozwój kultury w mieście wymaga wsparcia ze strony władz lokalnych, co powinno przede wszystkim dotyczyć:
  - ▷ tworzenia warunków dla niezależnego rozwoju kultury i funkcjonowania najbardziej kreatywnych środowisk twórczych,
  - ▷ zapewnienia możliwości rozwoju oferty przez lokalne instytucje sektora kultury,
  - ▷ dostarczania mieszkańcom możliwości aktywnego uczestnictwa w kulturze i podejmowania działalności o charakterze kulturalnym,
  - ▷ zawiązywania współpracy pomiędzy sektorem kultury a biznesem i organizacjami pozarządowymi.

W trakcie prac nad strategią zwrócono uwagę na cztery podstawowe 2. zagadnienia:

- zidentyfikowanie potencjału kulturowego miasta – określenie elementów tworzących kulturową siłę miasta oraz rozpoznanie procesów zachodzących w dziedzinie kultury w mieście i w otoczeniu;
- nadawanie kulturze rangi bodźca, który mógłby stanowić impuls dla rozwoju lokalnego – rozpoznanie relacji pomiędzy rozwojem lokalnym, kulturą i rewitalizacją miasta oraz wskazanie aktywności kulturalnych dynamizujących rozwój lokalny w różnych sferach,
- rozwój przemysłów kultury, a w tym:
  - ▷ zdefiniowanie przemysłów kultury oraz określenie ich cech,
  - ▷ omówienie uwarunkowań determinujących charakter i tempo rozwoju przemysłów kultury,
  - ▷ określenie możliwości i granic komercjalizacji wartości/aktywności kulturalnych na szczeblu lokalnym,
  - ▷ wskazanie kierunków rozwoju przemysłów kultury na rzecz rozwoju lokalnego,
- stworzenie systemu wspierania podmiotów kreujących wartości kulturalne, które wymaga:
  - ▷ zidentyfikowania liderów kulturalnych na szczeblu lokalnym oraz rozpoznania ich cech i aktywności,
  - ▷ określenia roli podmiotów lokalnych w rozwoju kultury w mieście,
  - ▷ wskazania społecznych przejawów aktywności kulturalnych oraz przejawów partnerstwa międzysektorowego w tworzeniu produktów kultury.

OCZEKIWANE EFEKTY

Względem strategii i rezultatów jej wdrażania zostały sformułowane cztery 3. zasadnicze oczekiwania, na które składają się:

- uporządkowanie wiedzy o sytuacji i pożądanym kierunkach rozwoju miasta powiązanych z rozwojem kultury,
- uzyskanie korzyści wynikających z istnienia dokumentu strategicznego prowadzących się do:
  - ułatwień w komunikacji z podmiotami zainteresowanymi rozwojem kultury,
  - stworzenia trwałych podstaw dla podejmowania decyzji wpływających na rozwój kultury oraz na wykorzystywanie kultury w rozwoju innych dziedzin,
- rozwinięcie kontaktów pomiędzy różnymi środowiskami decydującymi o rozwoju działalności kulturalnych w mieście,
- rozwinięcie umiejętności strategicznych i projektowych liderów rozwoju lokalnego wpływających na kształtowanie rozwoju kultury.

Grupa osób zaproszonych przez władze miasta do współpracy przy 4. opracowaniu dokumentu wypracowała wspólny pogląd, w myśl którego strategia rozwoju kultury w Sosnowcu powinna być:

- drogowskazem dla kreatywności podmiotów kształtujących rozwój kultury w mieście, a w szczególności dla władz lokalnych, instytucji sektora kultury, przedsiębiorców, instytucji otoczenia biznesu, organizacji pozarządowych zorganizowanych grup społecznych i mieszkańców miasta,
- wypadkową współdziałania władz lokalnych – Sosnowca i innych miast Górnośląskiego Związku Metropolitalnego, władz regionu, przedstawicieli biznesu i instytucji otoczenia biznesu oraz administracji rządowej,
- podstawą zarządzania miastem służącą zarówno poprawie stanu kultury, jak również polepszeniu sytuacji gospodarczej i społecznej miasta, będącą konkretnym programem działań realizującym określony zbiór celów,
- dokumentem określającym dziedziny zarządzania miastem i narzędzia rozwoju kultury, poprzez które wsparcie uzyskują instytucje sektora kultury, środowiska twórcze, przedsiębiorcy i mieszkańcy,
- dokumentem spójnym ze strategią promocji miasta jako wyznacznikiem budowy marki kulturalnej miasta,
- programem organizującym działania branżowe i lokalne, zawierającym propozycje kooperacji podmiotów kreujących rozwój kultury w mieście.

2.

DIAGNOZA SYTUACJI MIASTA W KONTEKŚCIE ROZWOJU KULTURY

Infrastruktura kulturalna miasta
Wyzwania związane z rozwojem kultury w Sosnowcu

INFRASTRUKTURA KULTURALNA MIASTA

Infrastrukturę kulturalną naszego miasta tworzą:

5.

1. Instytucje kultury dla których organizatorem jest samorząd miasta tj. :

- Teatr Zagłębia,
- Miejska Biblioteka Publiczna im.Gustawa Daniłowskiego z 21 filiami,
- Muzeum w Sosnowcu,
- Miejski Klub im. Jana Kiepury,
- Sosnowieckie Centrum Sztuki - Zamek Sielecki,
- Miejski Klub Maczki,
- Miejski Dom Kultury „Kazimierz”.

Funkcje kulturotwórcze spełnia również **Zespół Szkół Muzycznych im.Jana Kiepury** w Sosnowcu powołany uchwałą Rady Miejskiej w Sosnowcu z dnia 28 maja 1998r., powstały na bazie dotychczasowej Państwowej Szkoły Muzycznej.

W skład zespołu wchodzi Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia im. Jana Kiepury oraz Szkoła Muzyczna II stopnia. Podobne funkcje spełnia organizacja Kościoła Katolickiego – Centrum Edukacji i Wychowania Młodzieży **Kana** – powstała w 2000 roku i realizująca swoje cele między innymi poprzez organizację festiwali i koncertów muzycznych ,wystaw, a nade wszystko ambitnych pokazów filmowych.

2. Placówki kultury – kluby prowadzone przez spółdzielczość mieszkaniową w większych zespołach mieszkaniowych tj. :

- kluby „Rudna” „Ziemowit”, „Kalinówka” – prowadzone przez Sosnowiecką Spółdzielnię Mieszkaniową,
- klub „Bakcył” – klub Spółdzielni Mieszkaniowej „Hutnik”,
- klub „Bios” – klub Spółdzielni Mieszkaniowej „Zagórze”,
- klub „13 Muz” – klub Spółdzielni Mieszkaniowej „Sielec”.

Środowiskowe **Kluby Spółdzielcze** utrzymywane przez poszczególne spółdzielnie, swoją działalność programową opierają na formach odpłatnych, finansujących również inną działalność klubu. Do takich zajęć zalicza się przede wszystkim prowadzone powszechnie w tych

placówkach: naukę gry na instrumentach, kursy językowe, rytmikę i taniec, aerobic i callanetics.

Ponadto, kluby organizują zimowe i letnie zajęcia opiekuńcze dla dzieci, zajęcia dla dzieci z rodzin biednych, a także prowadzą niewielkie zespoły amatorskie, kółka plastyczne, gry i zabawy świetlicowe. Przy klubach w Sielcu i Zagórzu funkcjonują również kluby seniora. Kluby te zagospodarowując czas wolny dzieci, młodzieży i dorosłych – mimo szczupłości środków finansowych i warunków lokalowych – odgrywają niestychanie ważną rolę w środowisku i współuczestniczą w procesach edukacji kulturalnej.

3. Placówki kultury dla których organizatorami są osoby prywatne:

- kina: „Helios” „Cinema City”,
- Art Cafe „Muza”,
- Pub & Galeria „Patelnia 36”, „ Pod Spodem”, „SubWay”,
- Galeria Fotografii Artystycznej Jerzego Łakomskiego,
- Kluby Studenckie „ Konkurencja”, „Farmakon”

Ocenę kierunków działania placówek i instytucji kultury, ich propozycji repertuarowych – mierzoną społecznym zainteresowaniem – oprócz można wyłącznie na danych statystycznych odnoszących się do placówek, dla których założycielem jest miasto, pozwalających tylko bardzo hipotetycznie ustalić motywy wyborów form uczestnictwa w kulturze preferowanych przez naszych mieszkańców.

6.

Rozważając i oceniając problem odbioru kultury, w coraz większym stopniu trzeba brać pod uwagę czynniki niejako zewnętrzne, determinujące możliwości korzystania z instytucji kultury np. ceny biletów wstępu, ceny książek i prasy w powiązaniu ze stanem zamożności społeczeństwa oraz zmianami w strukturze konsumpcji. Na zasięg odbioru propozycji repertuarowej nie tylko instytucji artystycznych, ale także muzeów, bibliotek istotny wpływ wywierają media kultury masowej, które w konsekwencji są tańsze i dostępne dla całych rodzin.

W przypadku naszego miasta pamiętać należy i o tym, że Sosnowiec bezpośrednio sąsiaduje z innymi miastami aglomeracji śląskiej, co umożliwia realizowanie niektórych potrzeb kulturalnych poza jego granicami (filharmonia, opera, teatr muzyczny itp.).

Dane na temat poziomu aktywności i zakresu działania placówek kulturalnych dla których założycielem jest miasto zostały zawarte w **załączniku 1**.

WYZWANIA ZWIĄZANE Z ROZWOJEM KULTURY W SOSNOWCU

7. Dla rozwoju kultury, obok działalności realizowanej na terenie miasta przez instytucje sektora kultury ważne jest funkcjonowanie środowisk twórczych, zarówno tych o charakterze profesjonalnym, jak i amatorskim. W Sosnowcu obydwie grupy są licznie reprezentowane, a ich aktywność wyraźnie wpływa na wizerunek i rozwój miasta. Warunki dla rozwoju środowisk twórczych w dużej mierze są tworzone przez działalność opisanych wyżej instytucji sektora kultury. Ponadto, wspieranie twórczości profesjonalnej – jedno z ważniejszych zadań wynikających z roli miasta jako mecenasa kultury dla lokalnego środowiska – odbywa się poprzez honorowanie dokonań twórców i animatorów kultury – Nagrodami Miasta Sosnowca.

Przybliżenie kultury mieszkańcom i zwiększenie ich dostępu do dóbr kultury odbywa się poprzez organizację cyklicznych imprez o charakterze masowym. Dużą popularnością wśród mieszkańców cieszą się organizowane festyny i imprezy o charakterze plenerowym. Ze względu na swój integracyjny charakter łączą one elementy rekreacyjno - kulturalne z czynnym wypoczynkiem całej rodziny. Cyklicznymi imprezami tego rodzaju są: Dni Sosnowca, Pożegnanie Lata, Dni Ziemi, Lato w Mieście, Festiwal Muzyki Reagge, Festiwal Muzyki Nieprzewidywalnej Goffest, Word Fusion Music Festiwal, Festyn Europejski oraz prestiżowy Międzynarodowy Studencki Festiwal Folklorystyczny. W tym kontekście warto zwrócić uwagę na następujące potrzeby:

- opracowanie wieloletniego harmonogramu imprez kulturalnych pozwalającego na konsekwentne profilowanie oferty kulturalnej miasta, a jednocześnie świadome planowanie budżetowe,
- opracowanie kalendarza imprez kulturalnych w mieście, z uwzględnieniem programu kulturalnego w innych miastach GZM-u,
- przyjęcie priorytetów w organizacji imprez kulturalnych i szczególne traktowanie imprez wiodących, ważnych dla rozwoju miasta,
- stałe uzupełnianie braków w ofercie kulturalnej miasta,
- wzbogacanie oferty kulturalnej dla młodych oraz dla środowisk akademickich.

8. Osobnym wyzwaniem jest wspieranie rozwoju gospodarczego w oparciu o funkcje kulturalne. W ujęciu rynkowym kultura i jej rozwój powinny być rozpatrywane w kontekście wpływu na:

- wizerunek miasta,
- atrakcyjność inwestycyjną,
- kształtowanie konkurencyjnych produktów lokalnego biznesu wykorzystujących wartości kulturalne do nadawania im cech unikatowości,
- poprawę warunków życia w mieście,
- konsolidację społeczności lokalnej.

Uczestnicy Sosnowieckich Spotkań Artystycznych 2009

Plener Plastyczny

Plener Foto

fot. A Niczewski

3.

STRATEGICZNE UWARUNKOWANIA ROZWOJU KULTURY W SOSNOWCU

Opozycje w rozwoju kultury na szczeblu lokalnym
Aktywności kulturalne stanowiące podstawę przyszłego rozwoju kultury w mieście

OPOZYCJE W ROZWOJU KULTURY NA SZCZEBLU LOKALNYM

Kształtowanie rozwoju kultury wymaga pogodzenia interesów i oczekiwań 9.
 różnych środowisk. Także dwoisty charakter kultury rozumianej z jednej strony
 jako wartość autonomiczna, zaś z drugiej strony jako część składowa
 mechanizmu rozwoju lokalnego nakłada powinność rozstrzygnięcia kilku
 ważnych dylematów. Ich odzwierciedleniem są sformułowane poniżej opozycje
 wraz z wstępnymi wnioskami.

Kultura „dla każdego” ⇒ przesunięcie w kierunku rozrywki, utrata pełnych funkcji kultury dla rozwoju miasta i społeczności lokalnej	Kultura „ambitna” ⇒ hermetyczność i ograniczone zainteresowanie grona odbiorców
<p style="text-align: center;">Wnioski:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ organizacja imprez masowych, ➤ możliwie szerokie spektrum imprez niszowych docierających do różnych grup odbiorców (segmentacja społeczności lokalnej i skierowanie wyspecjalizowanej oferty do każdego segmentu) 	
Rynkowe wykorzystanie kultury ⇒ uzyskanie efektów finansowych przez miasto, instytucje kultury, firmy działające w przemysłach kultury	Rynkowe wykorzystanie kultury ⇒ zagrożenie degradacji kultury
<p style="text-align: center;">Wnioski:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ wspieranie niezależności środowisk twórczych i instytucji kultury o wysokiej kreatywności ➤ przyspieszenie przenikania wartości kultury do gospodarki, ➤ lepsze powiązania pomiędzy środowiskami twórczymi a firmami z przemysłów kultury, 	
Uniwersalizacja wartości kultury	Uniwersalizacja wartości kultury

obraz prof. Janiny Kraupe

lokalnej ⇒ możliwości zaistnienia w otoczeniu globalnym	lokalnej ⇒ utrata specyfiki i rozmywanie się kultury lokalnej w kulturze globalnej
Wnioski:	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ pielęgnowanie wartości kulturalnych charakterystycznych dla miasta, ➤ rozwijanie nowych form przekazu umożliwiających prezentowanie lokalnych wartości kulturalnych w otoczeniu, ➤ wzbogacanie lokalnych wartości kulturalnych o wartości charakterystyczne dla kultury globalnej 	
Wysoka atrakcyjność globalnego przekazu kulturowego dla społeczności lokalnych	Wysoka wartość kultury lokalnej dla spójności społecznej i wiązania mieszkańców z miastem
Wnioski:	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ promowanie lokalnego dorobku kulturalnego w otoczeniu, <ul style="list-style-type: none"> ➤ rozwój edukacji kulturalnej w mieście, ➤ stałe wzmacnianie lokalnych środowisk twórczych. 	

AKTYWNOŚCI KULTURALNE STANOWIĄCE PODSTAWĘ PRZYSZŁEGO ROZWOJU KULTURY W MIEŚCIE

W Sosnowcu występuje szereg bardzo silnych aktywności kulturalnych dających miastu dobry punkt startu dla rozwoju kultury. Należą do nich: 10.

- **ważne wydarzenia i projekty kulturalne:**
  - przeglądy, sesje i festiwale,
  - festyny rodzinne w dzielnicach pełniące rolę imprez integrujących lokalne społeczności,
  - koncerty plenerowe,
  - zjazdy środowisk twórczych,
  - wystawy artystów plastyków,
  - imprezy i wydarzenia nawiązujące do działalności znanych artystów pochodzących z Sosnowca,
- **stała działalność i cenne inicjatywy instytucji sektora kultury:**
  - Teatr Zagłębia – pełnienie ponadlokalnej funkcji teatru regionu,
  - Sosnowieckie Centrum Sztuki- Zamek Sielecki – pełnienie charakteru edukacyjnego, upowszechnianie sztuki współczesnej,
  - Miejski Klub im.Jana Kiepury – centrum życia muzycznego; bogata oferta ograniczana przez małe możliwości lokalowe,

Sosnowieckie Centrum Sztuki

Otwarcie wystawy fotograficznej Zbigniewa Podsiadło

- MDK Kazimierz - zrzeszanie lokalnych zespołów muzycznych, centrum sztuki offowej dla alternatywnych/awangardowych środowisk kulturalnych, scena dla zespołów offowych,
- Muzeum w Sosnowcu – wystawy, konkursy, warsztaty dotyczące przeszłości miasta i regionu, wydawnictwa, wykłady,
- Miejska Biblioteka Publiczna im.G.Daniłowskiego - oprócz funkcji związanych z czytelnictwem, integruje środowisko literatów, poetów poprzez organizowane wystawy, zjazdy, sympozja, sesje oparte m.in. na historii regionu,
- Miejski Klub Maczki- skierowany w większości do młodszych odbiorców poprzez warsztaty plastyczne, ale również do całych rodzin, podejmując inicjatywy cementujące lokalną społeczność.
- miejsca, w których obecne są działania kulturalne różnych twórców:
  - puby i kluby o profilu kulturalnym, z ofertą niszową, alternatywną, wykorzystujące kulturę do celów komercyjnych,
  - przestrzeń publiczna w której podejmowane są aktywności kulturalne („kultura chodnika”),
  - obiekty zabytkowe miasta, podlegające renowacji, inspirujące do podejmowania działalności kulturalnych,
  - inne obiekty i miejsca w których realizowane są projekty kulturalne, pełniące rolę alternatywnej, kultury offowej.

Na uwagę zasługują również działalności załączkowe, które trafiają 11. w oczekiwania odbiorców i mogą w przyszłości stać się ważnymi dziedzinami rozwoju kultury w mieście. Wśród nich należy wskazać:

- wydarzenia i projekty kulturalne:
  - World Fusion Music Festival (Euroszanty &Folk)
  - Sosnowieckie Dni Literatury
  - Europejski Konkurs Tenorów
  - Zderzenia Poetyckie
  - Jarmarki świąteczne
  - Letnie koncerty na dziedzińcu Zamku Sieleckiego
  - interdyscyplinarne projekty podejmowane z udziałem różnych instytucji kultury i różnych środowisk twórczych,
- dziedziny aktywności kulturalnej:
  - fotografika w oparciu o stowarzyszenia i nieformalne grupy działające w mieście,
  - muzyka industrialna ,
  - sztuka ulicy – „wychodzenie” artystów do widzów,
  - rzemiosło wykorzystujące postać Jana Kiepury i inne symbole miasta

Dni Sosnowca 2009 - koncert zespołu Skankan

I Europejski Konkurs Tenorow 2009

fot. A. Niczewski

do promocji produktów,

- wikliniarstwo, garncarstwo.
- obiekty które mogą spełniać w przyszłości funkcje kulturotwórcze:
  - centra handlowe i targowo-wystawiennicze,
  - obiekty dawnej przędzalni Henryka Dietla wraz z Pałacem (ul. Żeromskiego),
  - budynek dawnej Szkoły Realnej Henryka Dietla (ul. Żeromskiego), aktualnie będący własnością Uniwersytetu Śląskiego ,
  - część budynku przy ul. Kościelnej/ Zegadłowicza przeznaczona w całości na potrzeby Miejskiej Biblioteki Publicznej,
  - budynek dawnego Technikum Energetycznego przy ul. Będzińskiej przeznaczony na potrzeby Miejskiego Klubu im. Jana Kiepury,
  - muszla Koncertowa w Parku Leśna w Kazimierzu Górniczym,
  - sala byłego kina „Muza”,
  - sala koncertowa przy Zespole Szkół Muzycznych im. Jana Kiepury

4.

PRIORYTETY I CELE STRATEGICZNE

PRIORYTETY STRATEGICZNE

W oparciu o zidentyfikowane potrzeby miasta, jego potencjał kulturalny oraz rozpoznane uwarunkowania rozwoju kultury w mieście i otoczeniu zostały ustalone priorytety strategiczne rozwoju kultury w Sosnowcu. Zostały one skoncentrowane wokół następujących zagadnień:

- miejsce kultury miasta w kulturze regionu, kraju i Europy, które jest tworzone przez:
  - › dziedzictwo kulturalne decydujące o charakterze i wyjątkowości miasta oraz stanowiące podstawę dla rozwijania atrakcyjnych funkcji kulturalnych,
  - › siłę środowisk twórczych miasta, ich aktywność, kreatywność, zaangażowanie w wychowywanie nowych pokoleń twórców, utrzymywanie i rozwijanie kontaktów ze środowiskami kulturalnymi w innych miastach, regionach i krajach;
- możliwości rozwoju kultury w mieście, na które składają się:
  - › funkcjonowanie instytucji sektora kultury, ich kreatywność w inicjowaniu nowych projektów, zaangażowanie w ponadlokalne sieci kooperacji,
  - › stan infrastruktury kultury umożliwiającej realizację kolejnych projektów kulturalnych;
- aktywny udział mieszkańców w kulturze, który warunkowany jest przez:
  - › zapewnienie oferty kulturalnej tworzącej realną alternatywę dla innych sposobów spędzania wolnego czasu, odpowiadającej potrzebom i aspiracjom mieszkańców oraz rozwijającej ich zainteresowania kulturalne,
  - › dostępność oferty kulturalnej dla mieszkańców miasta w wymiarze finansowym, kompetencyjnym, przestrzennym, infrastrukturalnym,
  - › rozwijanie edukacji kulturalnej i promowanie kultury zwiększające zainteresowanie mieszkańców kulturą oraz podwyższające umiejętności percepcji kultury,
  - › tworzenie dogodnych warunków do zaangażowania mieszkańców w działania kulturalne i rozwijanie twórczości amatorskiej,
  - › rozwój szkolnictwa artystycznego lub stworzenie warunków dla podejmowania nauki na kierunkach związanych z kulturą w innych miastach;

- rola kultury w rozwoju podmiotów lokalnych sprowadzająca się do:
  - podwyższania atrakcyjności Sosnowca jako miejsca zamieszkania,
  - w tym rozszerzania oferty usług spędzania wolnego czasu oraz poprawy jakości przestrzeni publicznej,
  - wiązania kapitału ludzkiego z miastem poprzez zapewnianie wysokiej jakości życia,
  - przenikania kultury do biznesu, wzbogacania produktów i usług o wartości dostarczane przez kulturę, w tym w zakresie wzornictwa i promocji,
  - rozwoju lokalnej przedsiębiorczości, w tym opierającej się na rozwoju rzemiosła artystycznego i wytwarzaniu produktów lokalnych,
  - zaangażowania instytucji kultury i środowisk twórczych w integrowanie społeczności lokalnych i rozwiązywanie problemów społecznych w mieście;
- rola kultury w budowaniu pozycji miasta w otoczeniu regionalnym i ponadregionalnym, a w szczególności :
  - tworzenie wyróżników miasta,
  - utrwalanie i rozwijanie funkcji metropolitalnych,
  - wzmacnianie rangi Sosnowca w GZM-ie i województwie śląskim,
  - promowanie miasta w oparciu o wykorzystywanie wartości kulturalnych.

Przyjęto pięć następujących priorytetów strategicznych:

13.

P.1. Siła i unikatowość sosnowieckiej kultury oraz kreatywność i niezależność lokalnych środowisk twórczych.

P.2. Wysoki potencjał rozwoju kultury w mieście.

P.3. Aktywność kulturalna mieszkańców miasta.

P.4. Kultura wspomagająca rozwój podmiotów lokalnych.

P.5. Kultura wzmacniająca markę miasta.

Taka konstrukcja priorytetów uzasadniona jest dualnym postrzeganiem kultury w rozwoju lokalnym. Z jednej strony, kultura stanowi autonomiczną wartość, niezależną składową w rozwoju miasta. Takie spojrzenie odzwierciedla zawartość priorytetu pierwszego.

14.

Z drugiej strony, kultura może być traktowana jako jeden ze współzależnych procesów składających się na mechanizm rozwoju lokalnego. Jest więc kultura dobrem, z którego korzyści czerpać mogą różne podmioty będące użytkownikami miasta, począwszy od indywidualnych mieszkańców, poprzez różne grupy społeczne, aż po przedsiębiorstwa. Rozwój kultury wpływać może na podwyższanie jakości życia i prowadzenia działalności gospodarczej, przekładać się na konkurencyjność lokalnej struktury gospodarczej

i dostarczanie korzyści zewnętrznych dla inwestorów.

CELE STRATEGICZNE

W nawiązaniu do wyznaczonych priorytetów ustalono cele strategiczne, które są zapisem najważniejszych wartości, jakie powinny zostać osiągnięte w wyniku wdrożenia strategii. 15.

Cele strategiczne odnoszące się do rozwoju kultury w Sosnowcu brzmią następująco:

CS1. Sosnowiec miastem stanowiącym istotny element potencjału kulturalnego przyszłej Metropolii i województwa śląskiego, promieniujący na otoczenie nowymi inicjatywami kulturalnymi, których atrakcyjność wynika z kreatywności lokalnych środowisk twórczych i tradycji historyczno-kulturalnych miasta.

CS2. Wysokie, stale rozwijające się instytucjonalne i infrastrukturalne możliwości rozwoju funkcji kulturalnych w mieście.

CS3. Systematycznie wzrastające zaangażowanie mieszkańców w życie kulturalne miasta przejawiające się w uczestnictwie w sosnowieckich wydarzeniach kulturalnych oraz podejmowaniu aktywności kulturalnych w swoim środowisku lokalnym.

CS4. Silne, stale doskonalone relacje pomiędzy sferą kultury, a rozwojem społecznym i gospodarczym miasta, przyczyniające się do podnoszenia atrakcyjności biznesowej i mieszkaniowej miasta oraz wykorzystywania kultury do integrowania społeczności lokalnych i wzmacniania konkurencyjności produktów sosnowieckich firm.

CS5. Pozytywny wizerunek Sosnowca jako miasta o rozwiniętych funkcjach wyższego rzędu, wyróżniającego się w regionie dzięki wysokiej jakości oferty spędzania wolnego czasu oraz rozwojowi wyspecjalizowanych aktywności kulturalnych.

System sformułowanych celów strategicznych odzwierciedla mechanizm rozwoju kultury w szerokim kontekście procesów decydujących o rozwoju lokalnym. Takie pojmowanie kultury stanowi najważniejsze wyzwanie związane z wdrażaniem strategii. Sosnowieckie środowiska twórcze oraz instytucje sektora kultury muszą odnaleźć i zbudować swoje nowe miejsce w relacjach z mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi, a przede wszystkim z przedsiębiorstwami. 16.

od góry:
-Dom Ludowy Ostrowy;
-Cerkiew Prawosławna;
-Wnętrze Pałacu Shoena
(obecnie Sąd);
-Zabytkowy Dworzec
w Maczkach.

Rozwój kultury stanowi dla Sosnowca niepowtarzalną szansę na zbudowanie swojej pozycji w Metropolii, która jest tworzona przez miasta poprzemysłowe, z widocznym niedostatkiem usług wyższego rzędu. Proces tworzenia Metropolii wymaga nie tylko dokończenia pierwszego etapu restrukturyzacji gospodarczej, ale także humanizacji wizerunku miast, nadania przyjaznego charakteru przestrzeni publicznych, wzbogacenia oferty spędzania wolnego czasu. We wszystkich tych aspektach, pożądanym jest wzmacnianie funkcji kulturalnych. Sosnowiec może stać się miastem pionierskim, wytyczającym nowe ścieżki rozwoju kulturalnego, tworzącym dobre wzorce dla innych miast, wzmacniającym całość Metropolii.

---

fot. Z. Podsiadło

5.

CELE OPERACYJNE

Cele strategiczne odnoszące się do rozwoju kultury w Sosnowcu zostały 17. rozpisane na zbiór celów operacyjnych. Cele operacyjne zawierają wartości lub procesy składające się na cele strategiczne, a ich rolą jest stworzenie bazy koncepcyjnej dla określenia projektów wdrażających strategię.

CEL STRATEGICZNY	CELE OPERACYJNE	18.
<p>CS1. Sosnowiec miastem stanowiącym istotny element potencjału kulturalnego Metropolii i województwa śląskiego, promieniujący na otoczenie nowymi inicjatywami kulturalnymi, których atrakcyjność wynika z kreatywności lokalnych środowisk twórczych i tradycji historyczno-kulturalnych miasta.</p>	<p>CO1.1. Pielęgnowanie i rozwijanie materialnych i niematerialnych wartości składających się na dziedzictwo kulturalne Sosnowca.</p> <p>CO1.2. Silne środowiska twórcze związane z miastem, podejmujące nowatorskie inicjatywy o znaczeniu ponadlokalnym w partnerstwie z twórcami w regionie, kraju i na świecie.</p> <p>CO1.3. Rozwijanie nowych aktywności kulturalnych w nawiązaniu do kulturalnych, historycznych i gospodarczych tradycji miasta i regionu.</p>	19.
<p>CS2. Wysokie, stale rozwijające się instytucjonalne i infrastrukturalne możliwości rozwoju funkcji kulturalnych w mieście.</p>	<p>CO2.1 Rozwijanie i lepsze wykorzystywanie infrastruktury kultury udostępnianej na realizowanie profesjonalnych i amatorskich inicjatyw kulturalnych.</p> <p>CO2.2 Wzmacnianie roli instytucji kultury w rozwoju lokalnym sprowadzające się do wzbogacania podejmowanych działalności kulturalnych, tworzenia partnerstwa lokalnych podmiotów na rzecz</p>	20.

	<p>rozwoju kultury w mieście oraz inicjowania i uczestnictwa w ponadlokalnych projektach i sieciach współpracy.</p>	
<p>CS3. Systematycznie wzrastające zaangażowanie mieszkańców w życie kulturalne miasta, przejawiające się w braniu udziału w sosnowieckich wydarzeniach kulturalnych oraz podejmowaniu aktywności kulturalnych w swoim środowisku lokalnym.</p>	<p>CO3.1. Rozwój urozmaiconej, stojącej na wysokim poziomie oferty kulturalnej miasta, uaktywniającej mieszkańców i rozwijającej ich zainteresowania i aspiracje.</p> <p>CO3.2. Poprawa finansowej, przestrzennej i kompetencyjnej dostępności lokalnej oferty kulturalnej dla mieszkańców Sosnowca.</p> <p>CO3.3. Długofalowe kształtowanie zainteresowań kulturalnych młodzieży oraz umiejętności korzystania z dostępnej oferty kulturalnej, a w konsekwencji emocjonalne wiązanie ludzi młodych z miastem.</p> <p>CO3.4. Sprzyjające warunki dla rozwoju twórczości amatorskiej i podejmowania działalności kulturalnych w obrębie społeczności lokalnych miasta, dzielnic i osiedli.</p> <p>CO3.5. Rozwój wyspecjalizowanego szkolnictwa kulturalno-artystycznego.</p>	<p>21.</p>
<p>CS4. Silne, stale doskonalone relacje pomiędzy sferą kultury, a rozwojem społecznym i gospodarczym miasta, przyczyniające się do podnoszenia atrakcyjności biznesowej i mieszkaniowej miasta oraz wykorzystywania kultury do integrowania społeczności lokalnych i wzmacniania konkurencyjności produktów sosnowieckich firm.</p>	<p>CO4.1. Atrakcyjne, estetyczne, przyjazne, pulsujące wydarzeniami kulturalnymi miejsca centralne miasta i jego dzielnic.</p> <p>CO4.2. Wspomaganie przenikania kultury do biznesu i podnoszenie konkurencyjności produktów sosnowieckich firm przez wykorzystywanie kulturalnej specyfiki miasta, stosowanie nowego wzornictwa oraz</p>	<p>22.</p>

	<p>opieranie promocji na kulturze.</p> <p>CO4.3. Wspieranie powstawania i rozwoju małych firm w tzw. przemysłach kultury.</p> <p>CO4.4. Integrowanie społeczności lokalnych dzięki rozwojowi oferty kulturalnej dedykowanej mieszkańcom określonych części miasta (integracja dzielnic) lub grupom społecznym (rozwój subkultur).</p>	
<p>CS5. Pozytywny wizerunek Sosnowca jako miasta o rozwiniętych funkcjach wyższego rzędu, wyróżniającego się w regionie dzięki wysokiej jakości oferty spędzania wolnego czasu oraz rozwojowi wyspecjalizowanych aktywności kulturalnych.</p>	<p>CO5.1. Kreowanie wydarzeń i aktywności kulturalnych oraz wzmacnianie instytucji będących wizytówkami miasta.</p> <p>CO5.2. Rozwój funkcji turystycznych opartych na eksponowaniu wartości kulturalnych miasta.</p>	<p>23.</p>

6. ANALIZA SWOT

ISTOTA ANALIZY SWOT

W niniejszym rozdziale została przeprowadzona analiza SWOT. W miejsce 24. oceny czynników przeprowadzanej w oderwaniu od zamierzeń rozwojowych zrealizowano ocenę czynników w kontekście sformułowanych celów strategicznych. Każdy z celów strategicznych został poddany szczegółowej analizie. Polegała ona na rozpoznaniu czynników (potencjałów, procesów, zjawisk, tendencji itp.) kształtujących możliwość osiągnięcia konkretnego celu. Prezentowana poniżej lista czynników została poddana procesowi weryfikacji i przedstawia tylko te czynniki, które są najistotniejsze z punktu widzenia wyznaczonych celów strategicznych.

Przeprowadzona analiza uwzględnia jednocześnie dwie płaszczyzny wskazując na czynniki pozytywne i negatywne oraz wewnętrzne i zewnętrzne sklasyfikowane w następujący sposób:

- **sily** – wewnętrzne czynniki mające (lub mogące mieć) pozytywny wpływ na rozwój kultury w mieście, wyróżniające miasto w sposób korzystny w otoczeniu, tworzące trwałe podstawy dla przyszłego rozwoju, podnoszące atrakcyjność i konkurencyjność miasta oraz poprawiające jego wizerunek w oczach mieszkańców, inwestorów, osób odwiedzających,
  - **słabości** – wewnętrzne czynniki mające (lub mogące mieć) negatywny wpływ na rozwój kultury w mieście, utrudniające rozwój i realizację zamierzeń strategicznych; braki w potencjałach, obniżające pozycję miasta tak dla jego interesariuszy, jak i podmiotów zewnętrznych,
  - **szanse** – czynniki w otoczeniu sprzyjające (lub mogące sprzyjać) rozwojowi kultury w mieście, pozwalające na uruchamianie nowych kierunków rozwoju i aktywizację nowych lub dotychczas niewykorzystywanych potencjałów rozwojowych.
  - **zagrożenia** – czynniki w otoczeniu utrudniające (lub mogące utrudniać) rozwój kultury w mieście, stanowiące bariery w przełamywaniu występujących obecnie trudności i blokujące możliwości podejmowania działań w różnych, istotnych z punktu widzenia rozwoju miasta dziedzinach.
-

Obraz

ANALIZA SWOT		
SIŁY	SŁABOŚCI	
S.1. Wielokulturowe i wielonarodowe tradycje miasta.	W1. Brak wykreowanej marki kulturalnej miasta.	25.
S.2. Silne środowiska kulturalne miasta, w szczególności teatralne, literackie, plastyczne, fotograficzne, muzyczne, taneczne i filmowe.	W2. Stereotypowy wizerunek miasta przemysłowego.	26.
S.3. Wybitne osobistości związane z historią kulturalną miasta – Jan Kiepura, Władysław Szpilman, Paul Godwin, Pola Negri, Anka Kowalska, Marian Malina, Jadwiga Maziarska i inni.	W3. Nieukształtowana sieć współpracy pomiędzy miejskimi instytucjami sektora kultury.	
S.4. Uznani współcześni plastycy i fotograficy wywodzący się z miasta lub prowadzący działalność na jego terenie.	W4. Słaby rozwój przemysłów kultury i relacji między biznesem a kulturą.	
S.5. Popularni sosnowieccy artyści znani ze środków masowego przekazu.	W5. Niewielkie zaangażowanie mieszkańców miasta w działania kulturalne, amatorski ruch artystyczny, organizowanie wydarzeń kulturalnych.	
S.6. Wysoka aktywność kulturalna części placówek oświatowych.		
S.7. Funkcjonowanie na terenie miasta instytucji kultury o długich tradycjach i utrwalonej renomie.		
S.8. Istotne zaangażowanie sosnowieckich organizacji pozarządowych w działalność kulturalną realizowaną na terenie miasta.		
S.9. Funkcjonowanie nieformalnych miejsc kultury: puby, kluby, „kultura chodnika”.		
S.10. Wydarzenia i projekty kulturalne realizowane w skali miasta i jego dzielnic.		
S.11. Urozmaicona scena muzyczna miasta.		
S.12. Potencjał akademicki miasta - kluby studenckie, budynki akademickie wykorzystywane		

<p>do działań kulturalnych</p> <p>S.13. Liczne obiekty świadczące o historii miasta, w tym o wartości zabytkowej, możliwe do zaadoptowania na rozwój nowych funkcji kulturalnych.</p> <p>S.14. Rozwój instytucji gospodarczych o znaczeniu ponadregionalnym np. Centrum Targowo-Wystawiennicze – Expo Silesia.</p>		
SZANSE	ZAGROŻENIA	27.
<p>O1. Poziom gospodarczy kraju skutkujący rosnącymi możliwościami rozwoju mecenatu i sponsoringu.</p> <p>O2. Poziom dochodów ludności umożliwiający szersze korzystanie z usług wyższego rzędu, w tym z usług kulturalnych.</p> <p>O3. Rozwój nowych technologii umożliwiających upowszechnianie i promowanie kultury.</p> <p>O4. Rosnące zainteresowanie sztuką współczesną na rynkach światowych.</p> <p>O5. Rosnąca rola specyficznych kultur lokalnych w zglobalizowanym świecie.</p> <p>O6. Duża liczba inicjatyw kulturalnych realizowanych w innych ośrodkach dostarczająca dobrych wzorców i inspirująca do podejmowania innowacyjnych projektów.</p> <p>O7. Dobrze rozwinięta sieć placówek edukacyjnych, w tym wyższego szkolnictwa artystycznego w regionie.</p> <p>O8. Rosnące zainteresowanie współpracą kulturalną samorządów lokalnych w Polsce, Europie i na świecie.</p>	<p>T1. Nasilające się tendencje do biernego spędzania wolnego czasu przez znaczną część społeczeństwa.</p> <p>T2. Wysoka konkurencja ze strony prostych wzorców kulturowych, lansowanych przez środki masowego przekazu.</p> <p>T3. Rosnąca dostępność finansowa i komunikacyjna usług kulturalnych oferowanych w konkurencyjnych ośrodkach.</p> <p>T4. Relatywnie niski poziom zaspokojenia potrzeb podstawowych w polskim społeczeństwie skutkujący konkurencją pomiędzy wydatkami na dobra kulturalne, a wydatkami na dobra materialne.</p> <p>T5. Relatywnie niska siła nabywcza ludzi młodych, stanowiących istotny, przyszłościowy rynek kultury niemasowej.</p> <p>T6. Degradacja kultury studenckiej oraz ograniczone wyrażanie poprzez aktywności kulturalne kontestatorskich poglądów i postaw ludzi młodych.</p> <p>T7. Niewystarczający poziom współpracy pomiędzy miastami tworzącymi Metropolię.</p> <p>T8. Ograniczona rola kultury w polityce rozwoju miast .</p>	<p>28.</p>

<p>O9. Rozwój nieformalnych inicjatyw wprowadzających kulturę w przestrzeń publiczną.</p> <p>O10. Dostępność środków europejskich do potencjalnego wykorzystania na cele kulturalne i działalności z kulturą powiązane – w tym integracja społeczna, rewitalizacja itp.</p>	
---	--

7.

PROJEKTY STRATEGICZNE

GENEZA PROJEKTÓW STRATEGICZNYCH

Projekty są rozumiane jako przedsięwzięcia pozwalające na zrealizowanie 29. celów strategicznych poprzez:

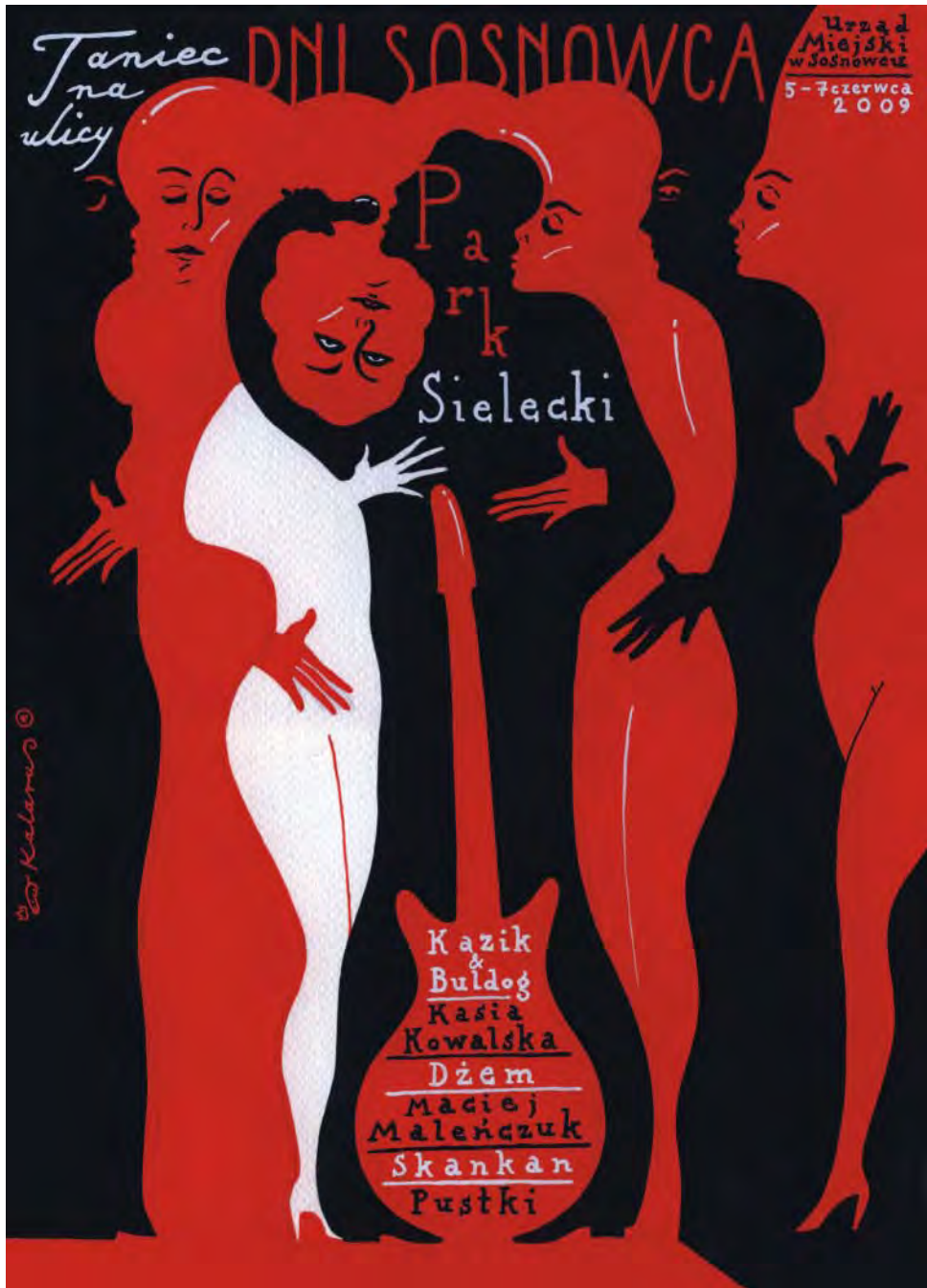
- wykorzystanie sił miasta i szans tkwiących w jego otoczeniu,
- przewyciężenie słabości miasta i zagrożeń w jego otoczeniu,
- wzmocnienie korzystnych lub osłabienie niekorzystnych relacji pomiędzy czynnikami wnętrza i otoczenia,
- zbudowanie nowych wartości (innowacyjność).

Przedstawione w tym rozdziale projekty wdrożeniowe nie wyczerpują potrzeb rozwojowych miasta i powinny być traktowane jako wstępna lista przedsięwzięć do realizacji, wymagająca sukcesywnego uzupełniania i rozbudowywania. Strategia pozostaje otwarta na kolejne pomysły, zwłaszcza zaś te, które będą zgłaszane przez podmioty lokalne.

Przytoczone projekty zostały połączone w grupy – według ustalonych celów operacyjnych – które mogą stanowić załączek bardziej szczegółowych programów.

PROJEKTY STRATEGICZNE

CEL OPERACYJNY	PROJEKTY STRATEGICZNE	30.
CO1.1. Pielęgnowanie i rozwijanie materialnych i niematerialnych wartości składających się na dziedzictwo kulturalne Sosnowca.	PS1. Program rozwoju kultury w mieście „Wielokulturowość i historia pogranicza” na terenie Trójkąta Trzech Cesarzy.	31.
	PS2. Rozwój oferty kulturalnej w oparciu o tradycje szkła artystycznego – ekspozycje, warsztaty, produkty lokalne.	
	PS3. Stworzenie monografii miasta Sosnowca	
CO1.2. Silne środowiska twórcze związane z miastem, podejmujące nowatorskie inicjatywy o znaczeniu ponadlokalnym w partnerstwie z twórcami w regionie, kraju	PS4. Podejmowanie artystów spoza miasta przez sosnowieckich twórców i wspólne realizowanie projektów artystycznych.	32.
	PS5. Stworzenie systemu przyznawania stypendiów	

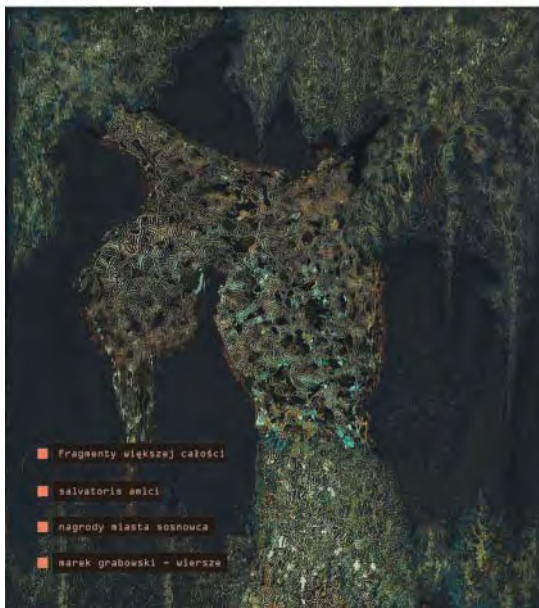

Plakat Dni Sosnowca 2009
projekt Roman Kalarus

	<p>i na świecie.</p>	<p>artystycznych, promujących działalność sosnowieckich twórców.</p>	
CO1.3.	<p>Rozwijanie nowych aktywności kulturalnych w nawiązaniu do kulturalnych, historycznych i gospodarczych tradycji miasta i regionu.</p>	<p>PS6. Stworzenie warunków do gromadzenia pamiątek po okresie socrealizmu</p> <p>PS7. Wykorzystanie potencjału historycznego Dworca Kolejowego w Maczkach.</p>	33.
CO2.1	<p>Rozwijanie i lepsze wykorzystywanie infrastruktury kultury udostępnianej na realizowanie profesjonalnych i amatorskich inicjatyw kulturalnych.</p>	<p>PS8. Adaptacja Sali byłego kina „Muza” na potrzeby supernowoczesnego, wielofunkcyjnego obiektu kultury.</p> <p>PS9. Budowa Sali Koncertowej Zespołu Szkół Muzycznych im. Jana Kiepury.</p> <p>PS10. Pozyskiwanie istniejących obiektów na działania kulturalne.</p> <p>PS11. Pozyskanie przestrzeni pod prezentację sztuki współczesnej.</p>	34.
CO2.2	<p>Wzmacnianie roli instytucji kultury w rozwoju lokalnym sprowadzające się do wzbogacania podejmowanych działalności kulturalnych, tworzenia partnerstwa lokalnych podmiotów na rzecz rozwoju kultury w mieście oraz inicjowania i uczestnictwa w ponadlokalnych projektach i sieciach współpracy.</p>	<p>PS12. Wykreowanie prestiżowego festiwalu lub przeglądu: teatralnego bądź filmowego.</p> <p>PS13. Stworzenie oferty instytucji kultury na potrzeby biznesu.</p>	35.
CO3.1.	<p>Rozwój urozmaiconej, stojącej na wysokim poziomie oferty kulturalnej miasta, uaktywniającej mieszkańców i rozwijającej ich zainteresowania i aspiracje.</p>	<p>PS14. Wykorzystanie nowych mediów do informowania o wydarzeniach kulturalnych w mieście – internetowe i telefoniczne serwisy z ofertą kulturalną, informacja internetowa kierowana bezpośrednio do biznesu.</p> <p>PS15. Stałe udostępnianie materiałów informacyjnych o ofercie kulturalnej w centrach handlowych.</p>	36.

	<p>PS16. Stworzenie odrębnej strony internetowej poświęconej ofercie kulturalnej miasta.</p> <p>PS17. Rozwój SOSNartu-sosnowieckiego magazynu kulturalnego-jako między innymi promocja lokalnych środowisk twórczych.</p> <p>PS18. Uruchomienie sceny Sound System.</p>	
CO3.2. Poprawa finansowej, przestrzennej i kompetencyjnej dostępności lokalnej oferty kulturalnej dla mieszkańców Sosnowca.	<p>PS19. Dalszy rozwój Uniwersytetu Trzeciego Wieku z funkcją kształtowania zainteresowań kulturalnych mieszkańców miasta.</p> <p>PS20. Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi poprzez otwarty konkurs ofert .</p>	37.
CO3.3. Długofalowe kształtowanie zainteresowań kulturalnych młodzieży oraz umiejętności korzystania z dostępnej oferty kulturalnej, a w konsekwencji emocjonalne wiązanie ludzi młodych z miastem.	<p>PS21. Tworzenie popytu młodych mieszkańców miasta na kulturę:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ścisła współpraca ze strukturami oświaty i edukacji w zakresie : <ul style="list-style-type: none"> - nauki umiejętności korzystania z oferty kulturalnej, -opracowania programu aktywnego uczestnictwa dzieci i młodzieży w życiu kulturalnym miasta, - opracowanie programu promocji kultury wśród dzieci i młodzieży przez najbardziej aktywnych nauczycieli. 	38.
CO3.4. Sprzyjające warunki dla rozwoju twórczości amatorskiej i podejmowania działalności kulturalnych w obrębie społeczności lokalnych miasta, dzielnic i osiedli.	<p>PS22. Warsztaty organizowane przez sosnowieckich twórców dla mieszkańców .</p> <p>PS23. Przygotowanie programu wspierania finansowego twórców amatorów – dotacje i konkursy.</p> <p>PS24. Zapraszanie twórców do udziału w warsztatach, pokazach, imprezach organizowanych</p>	39.

- fragmenty większej całości
- salvatoris enici
- nagrody miasta sosnowca
- narek grabowski - wiersze

- laureaci nagród miasta
- VIII festiwal muzyki znanej i nieznannej
- maciej dęborski-byliczyński - wiersze
- patrycja pawęzowska - fotografia

- VIII festiwal muzyki znanej i nieznannej
- galeria "u belfrów"
- konkurs tenorów
- barbara baltis - proza
- sylwia cegiela - wiersze

- szekspir w teatrze zagłębia
- I europejski konkurs tenorów
- miejski dom kultury w kazielerzu
- swa kościłaska - proza

	przez instytucje kultury.	
	PS25. Organizowanie przeglądów zespołów.	
	PS26. Kreowanie nowych miejsc dla tworzenia i prezentowania sztuki amatorskiej.	
	PS27. Wydawanie periodyków z dokonaniem artystów nieprofesjonalnych.	
CO3.5. Rozwój wyspecjalizowanego szkolnictwa kulturalno-artystycznego.	PS28. Stworzenie podmiotom prywatnym i środowisku akademickiemu możliwości utworzenia szkół i wydziałów artystycznych	40.
CO4.1. Atrakcyjne, estetyczne, przyjazne, pulsujące wydarzeniami kulturalnymi miejsca centralne miasta i jego dzielnic.	PS29. Program rozwoju kultury w przestrzeniach publicznych „Sztuka ulicy”. PS30. Nowe przestrzenie kultury: <ul style="list-style-type: none"> ▪ wprowadzanie nowych funkcji kulturalnych w obiekty zabytkowe i historyczne, ▪ łączenie miejsc atrakcyjnych historycznie i kulturowo z biznesem, ▪ wydarzenia artystyczne w centrach handlowych, ▪ stałe miejsca ekspozycji sztuki w Centrum Targowo – Wystawienniczym Expo Silesia. PS31. Gry uliczne – działania artystyczne w przestrzeni publicznej z uczestnictwem mieszkańców (happeningi, gry, działania niszowe itp.). PS32. Konkursy na małą architekturę, oznakowanie miasta, nowe rozwiązania w przestrzeni publicznej itp. dla młodych artystów i architektów.	41.

<p>CO4.2. Wspomaganie przenikania kultury do biznesu i podnoszenie konkurencyjności produktów sosnowieckich firm przez wykorzystywanie kulturalnej specyfiki miasta, stosowanie nowego wzornictwa oraz opieranie promocji na kulturze.</p>	<p>PS33. Wydanie katalogu sosnowieckich twórców z prezentacją ich projektów.</p> <p>PS34. Materiały promocyjne firm opracowywane na zamówienie u artystów lokalnych.</p> <p>PS35. Łączenie prestiżowych wydarzeń biznesowych z wydarzeniami kulturalnymi.</p> <p>PS36. Konkursy na poszukiwanie produktu lokalnego – produkty spożywcze, rzemiosło itp.</p>	<p>42.</p>
<p>CO4.3. Wspieranie powstawania i rozwoju małych firm w tzw. przemysłach kultury.</p>	<p>PS37. Doradztwo i szkolenia biznesowe dla twórców.</p>	<p>43.</p>
<p>CO4.4. Integrowanie społeczności lokalnych dzięki rozwojowi oferty kulturalnej dedykowanej mieszkańcom określonych części miasta (integracja dzielnic) lub grupom społecznym (rozwój subkultur).</p>	<p>PS38. Wspieranie podmiotów lokalnych w napisaniu aplikacji na projekty o charakterze kulturalnym – Sosnowieckie Centrum Organizacji Pozarządowych.</p> <p>PS39. Strefa twórczości mieszkańców miasta – nowa przestrzeń publiczna kształtowana w wyniku działań twórczych podejmowanych przez mieszkańców.</p>	<p>44.</p>
<p>CO5.1. Kreowanie wydarzeń i aktywności kulturalnych oraz wzmacnianie instytucji będących wizytówkami miasta.</p>	<p>PS40. Europejski Konkurs Tenorów</p> <p>PS41. Kiepura-Fest ogólnopolski festiwal zespołów muzycznych uwspółcześniający dorobek Jana Kiepury.</p> <p>PS42. Studencki festiwal „Muzyka Świata” w ramach Festiwalu Folklorystycznego</p> <p>PS43. Tech-Art Festiwal – festiwal sztuk industrialnych i postindustrialnych.</p> <p>PS44. World Fusion Music Festival</p> <p>PS45. Sosnowieckie Spotkania Artystyczne (plenery: plastyczny</p>	<p>45.</p>

---

	i fotograficzny)	
	PS46. Stworzenie w Sosnowieckim Centrum Kultury-Zamek Sielecki sprzedażnej galerii dzieł sztuki („reprezentacyjna” galeria dzieł sosnowieckich artystów).	
	PS47. Konkurs dla młodych twórców „Sztuka transformacji” – tworzenie dzieł sztuki z odpadów, kreatywne wykorzystanie potencjałów miasta, które nie są użytkowane (obiekty, przestrzenie, urządzenia itp.)	
CO5.2. Rozwój funkcji turystycznych opartych na eksponowaniu wartości kulturalnych miasta.	PS48. Badanie oczekiwań uczestników targów i wystaw w Centrum Targowo-Wystawienniczym Expo Silesia.	46.
	PS49. Prowadzenie promocji kulturalnej miasta na targach Expo Silesia oraz centrach handlowych (rozdawanie materiałów promocyjnych i informacyjnych z ofertą kulturalną miasta).	
	PS50. Opracowanie oferty kulturalnej dla gości zagranicznych.	
		47.

Fragment spektaklu "Stosunki na szczycie": na zdjęciu Agnieszka Bienkowska i Zbigniew Leraczyk

DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKICH INSTYTUCJI KULTURY W SOSNOWCU

Teatr Zagłębia

Funkcjonujący od 1897 roku **Teatr Zagłębia** był szóstym z kolei stałym teatrem na ziemiach polskich. Przez jego scenę przewinęli się sławni aktorzy: Ludwik Solski, Adolfina Zimajer, Karol Adwentowicz. W ponad 100-letnich dziejach Teatru Zagłębia, występujących w nim zespołów, kolejnych dyrekcji, statusu prawno-organizacyjnego – można wyznaczyć okresy, które odpowiadają ogólnej periodyzacji kultury polskiej, literatury i życia kulturalnego. Pierwszy okres od chwili powstania Teatru zamyka się I wojną światową; drugi to dwudziestolecie międzywojenne; trzeci ma swoją cezurę w 1948 roku. Dopiero w 1955 roku reaktywowano placówkę, już jako samodzielny Państwowy Teatr Zagłębia. Jego obecnym organizatorem i mecenasem jest od 1996 roku sosnowiecki samorząd.

We wszystkich tych okresach, lepszych dla Teatru lub gorszych, główną rolę odgrywali i nadal odgrywają ludzie teatru – swym talentem i entuzjazmem oddani sztuce i wiernej sosnowieckiej publiczności: dyrektorzy, ze swą wizją teatru, pokolenia reżyserów i aktorów, wśród których pojawiały się wielkie indywidualności, kompozytorzy i scenografowie, bez których trudno wyobrazić sobie pełnowartościowe spektakle. Teatr Zagłębia jest jedyną instytucją o profilu artystycznym, która kultywując dobre tradycje teatralne, służy kolejnym pokoleniom sosnowiczian. Osiągnięcia artystyczne ostatnich lat potwierdzone licznymi nagrodami i wyróżnieniami oraz udział w ogólnopolskich festiwalach i przeglądach pozwoliły Teatrowi Zagłębia zająć wysoką pozycję na liście interesujących teatrów w kraju. Omawiając bogatą działalność Teatru Zagłębia należy stwierdzić, że jest to miejsce, w którym widza czeka wiele momentów pełnych artystycznych przeżyć, radości i wzruszeń. Tym bardziej, że sztuka aktorska się nie starzeje, zaś środki wyrazu, jakimi się posługuje zawsze będą trafiać do serca widzów.

Sezony ostatniego dziesięciolecia przyniosły zauważalne zmiany w repertuarze teatru. Zwrócono się ku uznanej klasycie polskiej i obcej, a także wybitnym dziełom współczesnej dramaturgii polskiej, prezentując publiczności sztuki takich autorów jak Aleksander Fredro, Sławomir Mrożek, Witold Gombrowicz, Calderon De la Barca, Federico Garcia Lorca, Izaak Babel, Aleksander Ostrowski, Bertolt Brecht. Najważniejszym jednak wydarzeniem artystycznym ostatniego dziesięciolecia było wystawienie „Kordiana” Juliusza Słowackiego w reżyserii Zbigniewa Zasadnego. Spektakl został bardzo wysoko oceniony przez krytykę, zaproszony do udziału w Ogólnopolskim Festiwalu Sztuki Reżyserskiej „Interpretacje” w Katowicach, a także w Przeglądzie Teatralnym „Klasyka Polska” w Opolu. Spektakl „Kordian”, jego reżyser nieżyjący już Zbigniew Zasadny oraz aktorzy Adam Kopciuszewski i Wojciech Leśniak za kunszt aktorski otrzymali „Złote Maski”. Sosnowieckie przedstawienie „Kordiana” uznane zostało za jedną z ciekawszych realizacji dramatów romantycznych na scenach polskich, czego wyrazem były nagrody

indywidualne Ministra Kultury i Sztuki dla Adama Kopciuszewskiego, Andrzeja Lipskiego i wyróżnienie dla Wojciecha Leśniaka.

W dobie szybkiego rozwoju mediów elektronicznych Teatr jest jednym z nielicznych miejsc, gdzie widz ma okazję do kontaktu z żywym słowem, wymianą myśli czy wreszcie relaksu i wypoczynku. Jest więc wyjątkowo szlachetną dziedziną sztuki, zasługującą na odpowiednią promocję i wsparcie. Nie można pominąć faktu, jak ważnym jest ogniwem w wypełnianiu misji edukacyjnej. Ten ostatni aspekt jest dla samorządu wprost bezcenny i dlatego Teatr Zagłębia zawsze może liczyć na życzliwy mecenat i to nie tylko, dlatego, że posiada statut miejskiej placówki kultury. Wymiernym efektem owego mecenatu jest żywotność teatru, jego ambicje, plany, które pozwalają dziś zespołowi wystawiać ponad dwieście spektakli rocznie.

W ostatnich latach odbyły się w Teatrze Zagłębia następujące przedstawienia premierowe:

- w roku 2006 – 6 przedstawień premierowych:
  - ▷ „Sztuka kochania czyli Sceny dla dorosłych” wg Z. Książka w reż. K. Jasińskiego,
  - ▷ „Dziady część III” A. Mickiewicza w reż. B. Michalika,
  - ▷ „Tańce w Ballybeg” Briana Friela w reż. K. Deszcz,
  - ▷ „Tajemniczy ogród” France Hodgson Burnett w reż. C. Domagała,
  - ▷ „Mistrz i Małgorzata” M. Bułhakowa w reż. A. Marczewskiego,
  - ▷ „Pamiętnik narkomanki” B. Rosiek w reż. H. Rozena.
- w roku 2007 – 6 przedstawień premierowych:
  - ▷ „Biznes” J. Chapman i J. Lloyd reż. J. Fedorowicz,
  - ▷ „Wyzwolenie” ST. Wyspiański reż. B. Ciosek,
  - ▷ „Bóg” W. Allen reż. G. Kempinsky,
  - ▷ „Krzesełko” H. Andersena reż. K. Deszcz,
  - ▷ „Kubuś Fatalista i jego Pan” D. Diderot reż. A. Marczewski,
  - ▷ „Kartoteka” T. Różewicz reż. J. Wernio.
- w roku 2008 roku – 6 przedstawień premierowych:
  - ▷ „Niech żyje bał” Piosenki Agnieszki Osieckiej reż. C. Domagała,
  - ▷ „Balladyna” J. Słowacki reż. K. Deszcz,
  - ▷ „Ania z Zielonego Wzgórza” Lucy Maud Montgomery reż. J. Szurmiej,
  - ▷ „Miłość - to takie proste” Lars Noren reż. B. Wyszomirski,
  - ▷ „Cyrano” Dariusz Wiktorowicz reż. D. Wiktorowicz/ G. Kempinsky,
  - ▷ „Stosunki na szczycie” Edward Taylor reż. P. Pitera

Zbiorcze zestawienie wyników działalności Teatru Zagłębia

Rok	Liczba premier	Liczba przedstawień	Liczba widzów
2006	6	219	52.548
2007	6	209	48.325
2008	6	209	48.082

Przy sali teatralnej liczącej obecnie 311 miejsc (liczba miejsc zmniejszyła się nieznacznie po generalnym remoncie sali widowni w 2008 roku), wskaźnik tzw. oglądalności z ostatnich trzech lat wyniósł 70%. Aby rozszerzyć ofertę dla widza dorosłego i dać mu możliwość poznania innych teatrów tradycyjnie w maju odbywa się Przegląd Teatrów Województwa Śląskiego, w którym udział biorą wszystkie znaczące teatry naszego regionu.

Miejska Biblioteka Publiczna im. Gustawa Daniłowskiego

Sosnowiecka Książnica jest największą i zarazem jedną z najstarszych instytucji upowszechniania kultury w mieście. Po odzyskaniu niepodległości rozwijające się niezwykle prężnie miasto nie posiadało biblioteki, która mogłaby w pełni zaspokoić potrzeby czytelnicze jego mieszkańców. Dostrzegając ów stan rzeczy, Rada Miejska, na wniosek prezydenta Aleksego Bienia, podjęła na posiedzeniu w dniu 25 listopada 1927 roku uchwałę o powołaniu Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Gustawa Daniłowskiego. Nowo powstała Książnica o charakterze publicznym przejęła księgozbiór Miejskiego Uniwersytetu Ludowego. W szybkim tempie powiększała swe zbiory, z których korzystało coraz więcej czytelników. Z chwilą wybuchu II wojny światowej Biblioteka posiadała księgozbiór liczący 10 tys. woluminów i 2 tys. jego czytelników. Po zakończeniu wojny wznowiła swoją działalność w 1946 roku. Księgozbiór liczył wówczas tylko 750 wol. ocalonych dzięki ofiarności czytelników.

W chwili obecnej sosnowiecka Biblioteka dysponuje siecią 24 placówek udostępniania :

- Biblioteka Główna,
- 2 oddziały,
- 21 filii bibliotecznych

Jako samorządowa instytucja kultury jest dostępna dla ogółu sosnowiczian zamieszkujących nawet najodleglejsze zakątki miasta. Poprzez różnorodne formy upowszechniania czytelnictwa oraz kultury regionalnej w znaczący sposób rozszerza ofertę programową oraz zakres oddziaływania polityki kulturalnej miasta.

Funkcjonowanie Miejskiej Biblioteki Publicznej w Sosnowcu koncentruje się wokół realizacji zasadniczych celów jakimi są:

- podnoszenia poziomu czytelnictwa oraz jakości usług bibliotecznych, m.in. poprzez:
  - › wzbogacanie zbiorów bibliotecznych w zakresie druków zwartych i ciągłych stosownie do preferencji czytelniczych,

Miejska Biblioteka Publiczna im. Gustawa Danilowskiego w Sosnowcu

- popularyzację wiedzy związanej z ważnymi wydarzeniami historycznymi, zjawiskami artystycznymi i literackimi,
- doskonalenie pracy o charakterze informacyjno-bibliograficznym, realizację potrzeb edukacyjnych i kulturalnych w środowisku czytelniczym (liczne wystawy, sesje konkursy, prezentacje i in. działania).
- organizacji :
  - Sesji Zagłębiowskich,
  - Sosnowieckich Dni Literatury,
  - Spotkań z Pisarzami Zagłębiowskimi,
  - Salonu Literackiego,
  - Zderzeń Poetyckich (współudział)
- opublikowania:
  - materiałów kolejnych Sesji Zagłębiowskich
- realizacji programów:
  - Biblioteka na rzecz integracji z Unią Europejską (m.in. : cykl spotkań edukacyjnych , debaty europejskie, lekcje biblioteczne, konkursy – we współpracy z Regionalnym Centrum Informacji Europejskiej w Katowicach) ,
  - Kultura Zagłębia. Kontynuacja Bibliotecznego Programu Edukacji Regionalnej (m.in. : konferencja naukowa, wystawa, publikacja, spotkania autorskie, lekcje regionalne) .

O przydatności biblioteki w środowisku – w dużej mierze – decyduje jakość jej usług i księgozbioru. Sosnowiecka Biblioteka dysponuje imponującym zbiorem ponad 860 tys. woluminów książek (w tym : literatura piękna dla dorosłych-44%, literatura piękna dla dzieci i młodzieży- 16%, literatura popularnonaukowa – 40%), 170 tytułów prasy bieżącej i czasopism oraz ponad 11 tys. jednostek zbiorów specjalnych, czyli płyt, kaset, kartografii i in.

- Wśród gromadzonych materiałów znajdują się nowości i wznowienia literatury pięknej dla dzieci, młodzieży i dorosłych, literatura naukowa i popularnonaukowa z wszystkich dziedzin wiedzy, o różnym poziomie trudności, zbiory specjalne, w tym : „książka mówiona”, wydawnictwa multimedialne, nagrania muzyczne, filmy i grafika oraz bogate zbiory regionalne.

Biblioteka swym zasięgiem obejmuje wszystkie grupy mieszkańców miasta, zróżnicowane zarówno pod względem struktury społeczno-zawodowej, jak i struktury wiekowej. Najliczniejszą grupę czytelników stanowi młodzież ucząca się wraz ze studentami studiów stacjonarnych i zaocznych szkół wyższych publicznych i niepublicznych. Wynika to zarówno z faktu, iż Sosnowiec jest dużym ośrodkiem akademickim, jak i realizowanej przez ostatnie dziesięciolecie polityki szczególnego uwzględniania potrzeb tej grupy czytelników. Zaspokajaniu potrzeb czytelniczych tej grupy odbiorców służy obszerny, na bieżąco uzupełniany księgozbiór naukowy, rozbudowywany warsztat informacyjny oraz pozostałe usługi biblioteczne.

Mimo prowadzenia różnorodnych form upowszechniania czytelnictwa oraz systematycznego wzbogacania księgozbioru o nowości wydawnicze w zakresie literatury pięknej dla dzieci, młodzieży i dorosłych, literatury naukowej i popularnonaukowej oraz prenumeraty prasy i czasopism, z roku na rok następuje dalszy spadek udostępnień książek, czasopism i zbiorów specjalnych zarówno w wypożyczalniach, jak i w czytelnich.

Ta niepokojąca tendencja spadku czytelnictwa wynika w dużej mierze z faktu systematycznego zmniejszania się liczby ludności Sosnowca.

**Czytelnicy Miejskiej Biblioteki Publicznej
w latach 1990 - 2008**

Rok	Liczba czytelników	Liczba mieszkańców	% mieszk.
1990	45.464	259.400	17,53
1991	47.791	259.000	18,45
1992	48.389	251.300	19,26
1993	51.831	250.400	20,70
1994	56.875	248.900	22,85
1995	60.144	246.640	24,39
1996	61.862	245.983	25,15
1997	63.093	244.994	25,75
1998	63.317	243.919	25,96
1999	60.949	242.311	25,15
2000	61.458	241.102	25,49
2001	62.975	239.816	26,26
2002	64.017	221.541	28,90
2003	64.728	229.989	28,14
2004	63.582	228.192	27,86
2005	60.628	226.805	26,73
2006	56.857	220.878	25,74
2007	52.497	222.829	23,56
2008	49.655	216.500	22,94

CZYTELNICTWO

Lata	2007	2008
Liczba czytelników zarejestrowanych	52.497	49.655
WYPOŻYCZALNIA		
Liczba odwiedzin	457.848	403.754
Wypożyczenia :		
Literatura dla dorosłych	721.268	618.647
Literatura dla dzieci	158.913	132.775
Literatura popularnonaukowa	200.467	172.359
Razem woluminów :	1.080.648	923.781
Czasopisma nieoprawne udostępnione na zewnątrz	54.511	46.778
Razem /książki i czasopisma/	1.135.159	970.559
Zbiory specjalne udostępnione na zewnątrz	7.385	6.631
OGÓŁEM /książki, czasopisma, zbiory specjalne/	1.142.544	977.190
CZYTELNIA		
Liczba odwiedzin	82.064	72.979
Wypożyczenia :		
Literatura dla dorosłych	4.053	2.421
Literatura dla dzieci	5.564	3.543
Literatura popularnonaukowa	61.858	52.373
Czasopisma poprawne	1.638	1.852
Razem woluminów :	73.113	60.189
Czasopisma nieoprawne	201.501	189.848
Zbiory specjalne	1.064	946
OGÓŁEM /książki, czasopisma, zbiory specjalne/	275.678	250.983

Wypełniając zadania dużej biblioteki publicznej, sosnowiecka księżnica ze szczególną troską dba o zachowanie, dokumentowanie i upowszechnianie dziedzictwa kultury zagłębiowskiej. Będąc w posiadaniu głównego archiwum piśmiennictwa regionalnego, przyjęła na siebie rolę regionalnego centrum informacji bibliograficznej, znaczącego ośrodka wydawniczego w zakresie projektów o charakterze regionalnym, a także inicjatora różnorodnych imprez o charakterze kulturalnym i edukacyjnym.

Miejska Biblioteka Publiczna w Sosnowcu organizuje od wielu lat **Sosnowieckie Dni Literatury**. Przedsięwzięcie to stanowi odpowiedź na autentyczne zapotrzebowanie odbiorców literatury, które potwierdziła nadspodziewanie duża liczba uczestników tej imprezy. Spotkania z twórcami przyczyniają się do popularyzacji najnowszych dzieł

polskiej literatury współczesnej, stanowiąc doskonałą promocję czytelnictwa zarówno wśród dzieci, młodzieży, jak i dorosłych.

Równie dużym zainteresowaniem cieszy się **Salon literacki** – wykłady historycznoliterackie prowadzone przez pracowników naukowego Instytutu Nauk o Literaturze Polskiej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. Realizacja tego projektu służy rozbudzeniu zainteresowania czytelnictwem jako formą edukacji kulturalnej oraz integracji środowisk, do których Biblioteka adresuje swoją ofertę współpracy. Wykładom oraz spotkaniom z pisarzami, które odbyły się w Bibliotece Głównej oraz kilku placówkach filialnych, towarzyszą kiermasze książek przygotowane we współpracy z oficynami wydawniczymi.

Organizowane przez MBP **Sesje Zagłębiowskie** wraz z imprezami towarzyszącymi mają na celu:

- pogłębienie świadomości historycznej oraz poczucia tożsamości regionalnej mieszkańców Zagłębia,
- integrację różnych środowisk – akademickiego, nauczycieli i młodzieży szkolnej, duchowieństwa różnych wyznań, historyków, kulturoznawców, krajoznawców, regionalistów, animatorów kultury,
- wzbogacenie kultury regionalnej o wieloaspektowe opracowanie dotyczące zagadnień symboliki zagłębiowskiej.

Miejska Biblioteka Publiczna w Sosnowcu jest od wielu lat organizatorem **Spotkań z Pisarzami Zagłębiowskimi**. Spotkania mają na celu integrację środowiska twórców z naszym regionem, promocję nowych publikacji, bezpośredni kontakt twórców z czytelnikiem.

Jedną z najnowszych inicjatyw podjętych przez MBP we współpracy z Wydziałem Kultury i Sztuki są **Zderzenia Poetyckie**- impreza organizowana kilka razy w roku w Pub&Galeria Patelnia36 w celu propagowania dokonań literackich poetów z Sosnowca. Ideą tych poetyckich spotkań jest pojedynek na słowa rodzimych literatów z poetami z innych części Polski. Na uwagę zasługuje fakt, że była to inicjatywa oddolna p. Edyty Antoniak- pomysłodawczyni Zderzeń.

Ważnym elementem działalności sosnowieckiej Książnicy w środowisku miejskim jest organizacja wystaw. Co roku Biblioteka proponuje kilka interesujących ekspozycji w Bibliotece Głównej. Chętnie udostępnia także miejsca rodzimym artystom oraz plastynom-amatorom, którzy prezentują swoją twórczość w przyjaznych wnętrzach filii bibliotecznycch.

Najwięcej satysfakcji i radości przynosi praca z dziećmi. Jest to wdzięczny, ale wielce wymagający partner. Głośne czytanie, konkursy, czy zajęcia świetlicowe są niewątpliwie ciekawą i wielce pouczającą formą spędzania wolnego czasu, ale nie ma jak letnie imprezy plenerowe. Z tą myślą filie biblioteczne, usytuowane w atrakcyjnych parkowych plenerach organizują : festyny, zabawy rekreacyjne na świeżym powietrzu, majówki oraz zajęcia sportowe.

Z myślą o czytelnikach niepełnosprawnych Biblioteka wspiera miejskie placówki edukacyjno-wychowawcze, proponując - z dużym powodzeniem – lekcje biblioterapeutyczne i zajęcia integracyjne umiejętnie łączące naukę z zabawą. Praktyka pokazuje, że taka forma zajęć spełnia oczekiwania naszych niepełnosprawnych Czytelników. Ponadto, Biblioteka angażuje się w promowanie twórczości osób niepełnosprawnych organizując koncerty muzyczne, kiermasze

rękodziela artystycznego oraz wernisaże wystaw prac plastycznych podopiecznych Warsztatów Terapii Zajęciowej Fundacji im. Brata Alberta i wychowanków szkół specjalnych.

W roku 2008 we wszystkich placówkach Miejskiej Biblioteki Publicznej odbyło się ogółem 2.605 imprez, w których uczestniczyło 51.640 czytelników.

Dokonujący się w coraz szybszym tempie rozwój cywilizacyjny spowodował wzrost zapotrzebowania na wszechstronną **informację** zarówno ze strony indywidualnych czytelników, jak i różnych organizacji i instytucji publicznych, w także administracji samorządowej. Wypełnianie tej funkcji sposób satysfakcjonujący odbiorców jest możliwe dzięki stałemu dopływowi najświeższych źródeł informacji, rozwojowi odpowiedniej infrastruktury technicznej, czyli sieci i oprogramowania komputerowego, Internetu oraz profesjonalnie przygotowanej kadry bibliotecznej, która w sosnowieckiej Bibliotece należy do grona najlepiej wykwalifikowanych w całym województwie śląskim.

W świadczeniu usług informacyjnych specjalizuje się Dział Informacyjno-Bibliograficzny Biblioteki Głównej, który w znacznym stopniu zaspokaja potrzeby edukacyjne, informacyjne i kulturalne lokalnego środowiska. Prowadzone są katalogi i kartoteki kartkowe (katalog przedmiotowy, kartoteka zawartości czasopism, kartoteka tekstów obcojęzycznych oraz recenzji filmowych, literackich i teatralnych). Wszystkie placówki sieci MBP udzieliły do końca 2007 roku 217.631 informacji bibliograficznych i bibliotecznych, tj. o 25.278 mniej niż w 2006 roku

Usługi informacyjne

Informacje	2007	2008
Ogółem	217.631	212.070
w czytelnici	39.470	32.418
w wypożyczalni	178.161	179.652

Miejska Biblioteka Publiczna im. Gustawa Daniłowskiego w Sosnowcu, w odpowiedzi na coraz mocniej artykułowaną przez lokalną społeczność potrzebę pogłębienia tożsamości kulturowej Zagłębia Dąbrowskiego, stworzyła **Program Edukacji Regionalnej** adresowany do różnych kategorii odbiorców, który uwzględni ich wiek, zainteresowania, zakres i poziom zgłaszanych potrzeb. W celu jego realizacji biblioteka podjęła działania o charakterze informacyjnym, edukacyjnym, kulturalnym i wydawniczym. Do każdego z elementów oferty programowej zostały dostosowane odpowiednie instrumenty i formy promocji, które składają się na system komunikowania się biblioteki ze swym lokalnym otoczeniem.

W celu realizacji programu edukacji regionalnej w szkołach Biblioteka oferuje korzystanie z bogatych zbiorów dotyczących historii i kultury Zagłębia oraz warsztatu informacyjno-bibliograficznego, tj.: książek, czasopism, dokumentów życia społecznego, katalogów i elektronicznej bazy danych. Informacją i edukacją regionalną w najszerszym zakresie zajmuje się **Dział Zbiorów Regionalnych Zagłębia Dąbrowskiego**. Stale wzbogacane, poprzez zakup w księgarniach, antykwariatach, na aukcjach, bądź pozyskiwane od instytucji lub prywatnych

ofiarodawców zbiory liczą obecnie ponad 5.000 woluminów. Zawierają informacje dotyczące wszystkich, bez mała, dziedzin życia mieszkańców oraz dziejów ziemi zagłębiowskiej. Dużą część zbiorów stanowi literatura piękna i pamiątkarska związana z naszym regionem. Cennym źródłem informacji są czasopisma, gazety, lokalne jednodniówki, dokumenty życia społecznego: afisze, plakaty, ulotki polityczne, dokumenty osobiste, rękopisy – m.in. wspomnienia, prace dyplomowe, bibliografie. Te obszerne i różnorodne zbiory o tematyce regionalnej niemal całkowicie zaspokajają zapotrzebowanie czytelników na ten rodzaj informacji.

Dział Zbiorów Regionalnych współpracuje z wieloma regionalnymi stowarzyszeniami oraz instytucjami kultury i edukacji: Towarzystwem Przyjaciół Teatru, Klubem Kronikarzy Zagłębia Dąbrowskiego im. Jana Przemszy-Zielińskiego. Muzeum w Sosnowcu, Muzeum „Sztygarka” w Dąbrowie Górniczej, PTTK – Oddział w Sosnowcu, Wojewódzką Biblioteką Pedagogiczną – Filią w Sosnowcu, Sosnowieckim Centrum Sztuki – Zamek Sielecki, Klubem im. Jan Kiepury w Sosnowcu, MBP w Będzinie i Dąbrowie Górniczej.

W części placówek bibliotecznych wyodrębniono w czytelniach księgozbiór o tematyce regionalnej, grupujący literaturę dotyczącą Zagłębia Dąbrowskiego (w tym dokumenty elektroniczne). Prowadzone są regionalne kartoteki przedmiotowe (wydawnictw zwartych i ciągłych), teczki tematyczne i in.

Istotną część Programu Edukacji Regionalnej stanowi **działalność wydawnicza**. Publikacje, które ukazały się z inicjatywy i nakładem Biblioteki, zapełniły lukę i usystematyzowały wiedzę o literaturze i szeroko pojmowanej kulturze zagłębiowskiej. Dotychczas nakładem sosnowieckiej Biblioteki ukazały się następujące pozycje:

- Pisarze i badacze literatury w Zagłębiu Dąbrowskim. Słownik bibliograficzny. Tom 1 (2002),
- Pisarze i badacze literatury w Zagłębiu Dąbrowskim. Słownik bibliograficzny. Tom 2 (2002).
- Pisarze i badacze literatury w Zagłębiu Dąbrowskim. Słownik bibliograficzny. Tom 3 (2006),
- Instytucje kultury a środowiska twórcze Sosnowca (2002),
- Literackie Zagłębie. Materiały I Sesji Zagłębiowskiej (2003),
- Biografie z Zagłębia. Materiały II Sesji Zagłębiowskiej (2004),
- O Janie Pierzchale. Materiały III Sesji Zagłębiowskiej (2005),
- Mozaika kultur. Materiały IV Sesji Zagłębiowskiej (2006),
- Symbole Zagłębia. Materiały V Sesji Zagłębiowskiej (2007),
- Miejska Biblioteka Publiczna w Sosnowcu od A do Z (2007).
- Zagłębiowskie rody. Materiały VI Sesji Zagłębiowskiej (2008).

Muzeum w Sosnowcu

Muzeum w Sosnowcu powstało w 1985 roku jako Oddział Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu. Od dnia 1 stycznia 1995 roku placówka działa jako samodzielna jednostka. Muzeum realizuje swoje cele poprzez:

1. Gromadzenie dóbr kultury i materiałów dokumentacyjnych w zakresie dyscyplin reprezentowanych w Muzeum poprzez zakupy, darowizny, zapisy, przyjmowanie depozytów oraz pozyskiwanie w wyniku badań terenowych.
2. Inwentaryzowanie, katalogowanie i naukowe opracowywanie zgromadzonych muzealiów.
3. Przechowywanie gromadzonych dóbr kultury w warunkach zapewniających bezpieczeństwo oraz magazynowanie ich w sposób dostępny do celów naukowych.
4. Zabezpieczanie i konserwację zgromadzonych muzealiów .
5. Prowadzenie działalności wystawienniczej, edukacyjnej i promocyjnej.
6. Udostępnianie zbiorów dla celów naukowych i edukacyjnych.
7. Współpraca i wymiana kulturalna z innymi ośrodkami muzealnymi i kulturalnymi w kraju i zagranicą.
8. Prowadzenie działalności wydawniczej związanej z realizacją zadań statutowych.
9. Prowadzenie podręcznej biblioteki z zakresu dyscyplin w nim reprezentowanych i muzealnictwa oraz dyscyplin pomocniczych.

W swojej strukturze organizacyjnej posiada cztery działy merytoryczne:

- **Dział Historii i Kultury Miasta** - gromadzi pamiątki z przeszłości miasta i regionu takie jak archiwalia, druki, ikonografia, realia; ilustrują one dzieje Sosnowca od jego zarania do czasów najnowszych; obrazują proces jego powstawania oraz przemiany urbanistyczno-przestrzenne; posiada materiały dotyczące przemysłu, handlu i rzemiosła oraz warunków życia i pracy mieszkańców, a także eksponaty ukazujące dzieje społeczno-polityczne i rozwój kultury, oświaty i sportu. Znaczną i stale powiększającą się kolekcję stanowią widokówki sprzed I wojny światowej i z lat międzywojennych. Na uwagę zasługują stare fotografie portretowe, pamiątkowe zdjęcia rodzinne i pracownicze. Wśród realiów bardzo cenna jest kolekcja blisko 200 sztandarów organizacji politycznych, społecznych i zawodowych.
- **Dział Szklą** – posiada kolekcję polskiego szkła współczesnego, która w większości pochodzi z lat 70. i 80. XX wieku. Jest to jedyny tego typu zbiór w kraju składający się z blisko 5000 eksponatów. Kilkaset pozycji liczy kolekcja szkła historycznego z XIX i początku XX wieku. Oba zbiory powiększają się m.in. poprzez bezpośrednie zakupy w polskich hutach szkła i od projektantów.
- **Dział Sztuki** – gromadzi dzieła artystów urodzonych lub mieszkających w Sosnowcu. Jest to kilkaset prac, w większości pochodzących z okresu po 1945 r., takich jak obrazy, grafiki, rysunki i rzeźby. Na szczególną uwagę zasługuje zbiór grafik Mariana Maliny oraz Bogny Krasnodębskiej-

Gardowskiej. W ostatnich latach zbiory systematycznie powiększają się m.in. dzięki plenerom malarskim

- **Dział Edukacyjno-Promocyjny** – wspiera działalność pozostałych trzech działów, upowszechnia wystawy stałe i czasowe, organizuje wykłady, lekcje muzealne, sesje naukowe, konkursy historyczne, plastyczne, fotograficzne, koncerty oraz współpracuje ze środkami masowego przekazu.

Jednym z podstawowych zadań Muzeum jest gromadzenie dóbr kultury i materiałów dokumentacyjnych poprzez darowizny, przekazy i zakupy. Z każdym rokiem powiększa się liczba eksponatów o czym świadczy poniższe zestawienie:

Liczba eksponatów w Muzeum

Lata	Ilość (Całość)	Dział Historii	Dział Szkła	Dział Sztuki
2005	8.031	2.286	5.344	401
2006	8.235	2.373	5.455	407
2007	8.406	2.444	5.538	424
2008	8.678	2.577	5.571	530

W ostatnich latach zdecydowanie maleją darowizny i przekazy, a wzrasta liczba zakupów w antykwariatach, na aukcjach i od osób prywatnych. Świadczy o tym m.in. wysokość środków finansowych przeznaczanych na zakupy eksponatów.

Ważnym kierunkiem działalności Muzeum jest **organizowanie i podejmowanie prac naukowo-badawczych**. Mają one na celu m.in.: zaspokajania społecznego zapotrzebowania na rzetelną wiedzę i ukazanie ważnych wydarzeń z dziejów miasta i Zagłębia Dąbrowskiego, które przez lata były przemilczane lub przedstawiane w sposób nie zawsze zgodny z prawdą. Popularyzowaniu wiedzy i badań służą **konferencje oraz sesje naukowe**, głównie o tematyce regionalnej, organizowane z okazji przypadających rocznic historycznych. Warto przypomnieć kilka z nich: "Zagłębie Dąbrowskie w II Rzeczypospolitej", „Z dziejów Żydów w Zagłębiu Dąbrowskim”, "Zagłębie Dąbrowskie zanim powstało". Należy podkreślić, że w działalności tej Muzeum blisko współpracuje z pracownikami naukowymi wyższych uczelni, którzy od wielu lat zajmują się problematyką zagłębiowską.

Jednym z podstawowych kierunków działalności Muzeum jest przygotowywanie **wystaw**. Różnorodna tematyka – historyczna, etnograficzna oraz z zakresu sztuki, przyciąga do placówki każdego roku wiele tysięcy zwiedzających. Oferta wystawiennicza skierowana była nie tylko do mieszkańców Sosnowca ale i całego regionu oraz województwa.

Liczba otwartych wystaw

Lata	w kraju	poza granicami	ogółem	liczba zwiedzających
2005	25	4	29	52.691
2006	26	4	30	31.959
2007	34	6	40	59.736
2008	34	5	39	56.987

Muzeum udostępnia jedną stałą wystawę „Polskie szkło współczesne” oraz wiele ekspozycji czasowych.

Popularyzacji i upowszechnianiu wiedzy służyły m.in. **cykle wykładów** zwane „Akademią wiedzy o Zagłębiu”. Były one organizowane najczęściej na wiosnę i obejmowały tematy z zakresu historii, kultury i przyrody.

Ciekawą formą popularyzacji wiedzy historycznej dla dzieci i młodzieży są **lekcje muzealne**, których tematykę ustalano w porozumieniu z nauczycielami.

Lekcje muzealne

Lata	Liczba lekcji	Liczba uczestników
2005	91	2.095
2006	47	1.181
2007	93	1.958
2008	49	848

Muzeum wydaje **informatory i katalogi** do przygotowywanych wystaw, materiały z sesji naukowych oraz dorobek badawczy własnych pracowników. Od wielu lat systematycznie ukazuje się także „Rocznik Sosnowiecki”. Do najciekawszych pozycji, które ukazały się w ostatnich latach możemy zaliczyć m.in. materiały sesji naukowych „Zagłębie Dąbrowskie w latach II wojny światowej”, „Rok 1945 w Zagłębiu Dąbrowskim”, „Sosnowiec 100 lat dziejów miasta”, „Zagłębie Dąbrowskie zanim powstało”, informatory „Jan Kiepura chłopak z Sosnowca”, „Sosnowieckie ABC” t.1 i t. 2, „Sosnowiczanie stulecia”, „Sztuka sakralna Diecezji Sosnowieckiej”, „Rodzina Schönów w Sosnowcu”, „Lamprechtowie z Sosnowca”. Ogromnym zainteresowaniem cieszyły się wydawnictwa albumowe: „Koń w malarstwie polskim”, „Małopolska Cyganeria”, „Józef Chełmoński i przyjaciele”. W 2008 roku ukazało się 17 wydawnictw, z których na szczególną uwagę zasługują dwa o charakterze albumowym: „Trójkąt Trzech Cesarzy na dawnej widokówce”, „O Trójkacie Trzech Cesarzy” oraz jedno pokonferencyjne „Granice w Europie Środkowo-Wschodniej. Od Trójkąta Trzech Cesarzy do Traktatu w Schongen”.

Szczególne zainteresowanie, zwłaszcza u miłośników historii, nauczycieli i młodzieży, naukowców, wzbudziły takie pozycje jak: „Jan Kiepura Chłopak z Sosnowca”, „Znani i nieznan patroni sosnowieckich ulic” i „Rodzina Lamprechtów i Schönów w Sosnowcu. Wspomnienia z lat 1857-1918”. Ta ostatnia została przygotowana na podstawie materiałów z tzw. Archiwum Lamprechtów, które zakupiono po żmudnych poszukiwaniach. Jest to jedyne tego rodzaju źródło historyczne na terenie całego Zagłębia Dąbrowskiego oraz jedno z niewielu w województwie.

W 2008 roku podjęto realizację trzyletniego programu edukacyjnego „Trójkąt Trzech Cesarzy”, mającego na celu przypomnienie współczesnym, zwłaszcza dzieciom i młodzieży tego zapomnianego i przemilczanego przez lata fragmentu naszej historii. Pierwszy rok przyniósł m.in.:

- przygotowanie dwóch wystaw: objazdowej „Trójkąt Trzech Cesarzy na dawnej widokówce (11 456 zwiedzających, w tym 589 poza granicami kraju), czasowej „Trójkąt Trzech Cesarzy” (7.11-31.12.2008) – 3 476 zwiedzających.

- zorganizowanie międzynarodowej konferencji naukowej „Granice w Europie. Od Trójkąta Trzech Cesarzy do Traktatu w Schengen”, której patronem honorowym był m.in. Sekretarz Generalny Rady Europy Terry Davis

- ukazanie się 6 wydawnictw, które cieszyły się ogromną popularnością na rynku, o czym świadczy ilość sprzedanych w ciągu kilku miesięcy egzemplarzy, około 3000; są to następujące pozycje: „Trójkąt Trzech Cesarzy na dawnej widokówce”, „Trójkąt Trzech Cesarzy”, „ABC Trójkąta Trzech Cesarzy”, „Przed laty w Trójkącie Trzech Cesarzy”, „O Trójkącie Trzech Cesarzy”, „Granice w Europie Środkowo-Wschodniej. Od Trójkąta Trzech Cesarzy do Traktatu w Schengen”.

Należy wspomnieć, że wystawa objazdowa będzie prezentowana w latach 2009-2010 w wielu miejscach w kraju oraz poza granicami Polski, promując także miasto i region.

W celu uatrakcyjnienia i wzbogacenia oferty wystawienniczej oraz wymiany doświadczeń, zwłaszcza w dobie jednoczenia się Europy i przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, podjęto **współpracę z zagranicznymi placówkami muzealnymi**. Z kilkoma z nich podpisano umowy o współpracy kulturalnej i wymianie naukowej. Umowy partnerskie zawarto z :

- Muzeum w Bardejowie (Słowacja),
- Muzeum w Komarom (Węgry),
- Muzeum w Miskolcu (Węgry),
- Muzeum w Ołomuńcu (Czechy),
- Muzeum w Ostrawie (Czechy),
- Muzeum w Trebici (Czechy),
- Muzeum w Trenczynie (Słowacja).

Dzięki temu można z jednej strony zapoznać się z historią i dorobkiem innych miast i regionów, a z drugiej – ukazywać dzieje miasta i promować go poza granicami kraju. Muzeum posiada wieloletnią współpracę z placówkami dyplomatycznymi państw Grupy Wyszehradzkiej.

Sosnowieckie Centrum Sztuki- Zamek Sielecki

W 1992r. z inicjatywy władz miasta oraz środowiska plastycznego powołano Miejską Galerię Sztuki „Extravagance”, która stała się miejscem nie tylko prezentacji i promocji sztuk plastycznych, ale również ośrodkiem skupiającym artystów plastyków. Wkrótce Miejska Galeria Sztuki „Extravagance” wypracowała interesujący i ambitny program obejmujący szereg działań edukacyjnych, liczne wystawy sztuki współczesnej, koncerty jazzowe i małe formy teatralne. W krótkim czasie „Extravagance” została zauważona nie tylko w naszym mieście, ale swoimi

Muzeum w Sosnowcu

Obraz Prof. Jacka Rykały "Światła Pogoni II"

ambitnymi przedsięwzięciami zdobyła uznanie w całym regionie. Podjęła także systematyczną prezentację dorobku lokalnego środowiska twórczego. Od 2003 roku w odrestaurowanym Zamku Sieleckim ma siedzibę **Sosnowieckie Centrum Sztuki**, które kontynuuje tradycje dawnej Miejskiej Galerii „Extravagance”.

Zamek Sielecki stanowi nieodłączną część historii Sosnowca i jest najstarszym obiektem architektury w mieście, którego pejzaż kulturowy związany jest z dominującym tu przez wiele lat przemysłem ciężkim. Tym większa jest rola tego zabytku dla kultury całego regionu. Zamek Sielecki był siedzibą rodów pochodzenia polskiego, francuskiego i niemieckiego. Ten fakt miał niewątpliwy wpływ na rozwój życia kulturalnego naszego regionu. Zamek jest swego rodzaju szkłem powiększającym, przez które możemy dostrzec najmniejsze nawet ślady historii miasta.

Głównym kierunkiem działalności Sosnowieckiego Centrum Sztuki jest przybliżenie polskiej sztuki współczesnej mieszkańcom miasta. Jako jedyna profesjonalna galeria sztuki w Sosnowcu nie ogranicza się jednak tylko do prezentacji i promocji dorobku twórczego środowisk lokalnych. Ważnym celem tej instytucji jest także konfrontacja tych środowisk z innymi, działającymi w całym kraju. Efektem realizacji takiego kierunku jest organizacja wystaw wielu uznanych artystów, pochodzących z różnych regionów kraju, których twórczość ma ogromne znaczenie dla rozwoju sztuki w Polsce. Takie działania dają mieszkańcom miasta możliwość obserwacji najciekawszych zjawisk i przemian na rynku sztuki.

Jednym z zadań statutowych jest promocja młodych twórców, którzy dopiero zaczynają swoją karierę artystyczną. Sosnowieckie Centrum Sztuki wielokrotnie organizowało wystawy absolwentów uczelni artystycznych. Ważną formą działalności jest współpraca z artystycznymi placówkami edukacyjnymi, czego efektem są wystawy działających w nich pracowni artystycznych.

Działalność wystawiennicza dokumentowana jest poprzez liczne wydawnictwa dotyczące twórczości artystów. Rozsyłane do najważniejszych instytucji kultury, uczelni artystycznych oraz bibliotek służą promocji wydarzeń kulturalnych, przede wszystkim jednak stanowią ważne źródło informacji. Sosnowieckie Centrum Sztuki dokumentuje wszystkie wydarzenia kulturalne od początku swojej działalności, dzięki czemu archiwum to jest cennym źródłem wiedzy o rozwoju kultury miasta.

W 2004 roku utworzono Dział Regionalny, którego zadaniem jest przybliżanie zarówno dziejów regionu jak i zagadnień historii powszechnej, a także historii kultury. Zajmuje się on również gromadzeniem pamiątek dotyczących Zamku i Sielca – dzielnicy, w której się znajduje. Mimo ograniczonej powierzchni ekspozycyjnej Dział Regionalny przygotowuje także ciekawe ekspozycje historyczne, wśród których największym powodzeniem cieszyła się wystawa dla dzieci pt.: „Na średniowiecznym zamku”. Co ciekawe powstała ona bez użycia eksponatów historycznych. W ramach współpracy z Instytutem Pamięci Narodowej w Centrum prezentowana była wystawa „Deportacje Górnolązaków do ZSRR w 1945 roku”, wzbogacona wykładami prowadzonymi przez pracowników IPN.

Na ofertę kulturalną Sosnowieckiego Centrum Sztuki, poza działalnością wystawienniczą, składa się także szeroko rozwinięta oferta edukacyjna, w ramach której odbywają się liczne warsztaty, wykłady i prelekcje dla osób dorosłych, a także lekcje dla dzieci i młodzieży szkolnej. Tematy zajęć zostały opracowane w oparciu o ramowe programy nauczania z danej dziedziny i konsultacje z nauczycielami,

obejmują one wybrane zagadnienia z zakresu historii, historii sztuki, kultury, plastyczne zajęcia warsztatowe dla dzieci młodszych, a także cieszące się ogromnym powodzeniem warsztaty plastyczne, których uczestnicy z niemałym powodzeniem biorą udział w ogólnopolskich konkursach. Ogromne zainteresowanie zyskały warsztaty z cyklu „Polskie tradycje świąteczne – Wielkanoc i Boże Narodzenie”.

Uzupełnieniem programu jest działalność koncertowa i teatralna. W instytucji gościli czołowi polscy artyści: Tomasz Stańko, Włodzimierz Nahorny, Anna Maria Jopek, Magda Umer, Grzegorz Turnau, Mietek Szcześniak, Renata Przemyk, Martyna Jakubowicz, Hanna Banaszak, Ewa Bem, Irek Dudek, zespół Muariolanza a także wielu twórców zajmujących się muzyką klasyczną. Na stałe w pamięć mieszkańców Sosnowca zapadły letnie koncerty odbywające się na dziedzińcu Zamku Sieleckiego.

Sosnowieckie Centrum Sztuki nawiązało współpracę z Akademią Sztuk Pięknych w Katowicach, Uniwersytetem Śląskim, licznymi galeriami, placówkami edukacyjnymi w Sosnowcu i okolicznych miastach, a także z Uniwersytetem Trzeciego Wieku, wspiera także działania Zagłębiowskiego Towarzystwa Fotograficznego.

Ważniejsze wystawy:

- malarstwo Zbigniewa Blukacza,
- malarstwo Jacka Rykały i rysunki Ewy Zawadzkiej,
- wystawa zbiorowa: „Współczesne malarstwo polskie” – twórczość prezentowali: Jan Tarasin, Jerzy Nowosielski, Tadeusz Brzozowski, Henryk Stażewski, Ryszard Winiarski, Tadeusz Kantor, Jonasz Stern, Stefan Gierowski, Kazimierz Mikulski, Wojciech Ćwiertniewicz, Wacław Gawlik, Andrzej Gieraga, Jadwiga Maziarzka, Janusz Orbisowski, Zbigniew Sałaj, Joanna Pamuła,
- malarstwo i rysunek Janusza Karbowniczka,
- malarstwo i rysunek Jakoba Zima,
- gwasze i rysunki Tadeusza Kantora,
- rzeźba w szkle Małgorzaty Dajewskiej,
- malarstwo Jerzego Nowosielskiego,
- „malarstwo afrykańskie” Andrzeja Czarnoty,
- malarstwo i grafika Janiny Kraupe,
- grafika Adama Pocięchy,
- wystawa „Grupy Zagłębie”,
- malarstwo Ryszarda Grzyba „Solar Plexus”,
- malarstwo Aleksandry Waliszewskiej,
- malarstwo Jana Świdorskiego,
- malarstwo i grafika Ireneusza Walczaka,
- malarstwo Andrzeja Tobisa,

- fotografia Zbigniewa Podsiadło
- malarstwo Elżbiety Kuraj
- retrospektywna wystawa twórczości Jerzego Tchorzewskiego.

Liczba ekspozycji i odwiedzających

Rok	Liczba ekspozycji	Liczba odwiedzających
2005	13	15.769
2006	18	17.481
2007	10	14.083
2008	7	15.362

Miejski Klub im. Jana Kiepury

Imię Patrona Klubu od początku istnienia placówki tzn.1983 roku wytyczało podstawowe zadania i cele placówki, którymi było i jest krzewienie kultury muzycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych. Klub wytrwale popularyzuje kulturę muzyczną, ze szczególnym uprzywilejowaniem muzyki poważnej.

Cele te są wytrwale realizowane poprzez stałe organizowanie cyklicznych audycji muzycznych dla dzieci, otwartych koncertów muzyki poważnej, jazzu, popu, małych form teatralnych i kabaretów. W Klubie gościli najślawniejsi artyści i zespoły polskiej muzyki poważnej m in.: Vladimir Brodski, Konstanty Andrzej Kulka, Zbigniew Raubo, Piotr Paleczny, Bogusław Morka, Jadwiga Romańska, Aleksander Teliga, Szymon Krzeszowiec, Waldemar Malicki, Wojciech Świtła, Stefania Woytowicz, Małgorzata Walewska, Kałudi Kałudow, Iwona Hossa, artyści scen polskich tej miary co: Stanisława Celińska, Anna Seniuk, Michał Bajor, Janusz Strobel, Władysław Nahorny, Robert Janowski, Edyta Geppert, Grzegorz Turnau, zespoły: „Pod Budą”, „Raz Dwa Trzy”, „Wolna Grupa Bukowina”, „Stare Dobre Małżeństwo”, „Myslovitz”, „Feel” „Tom Tango Team”, Kabaret Mumio, znakomity Zespół Akordeonistów rodem ze Słowacji pod dyrekcją S. Czuchrana, artystów z „Piwnicy pod Baranami” (sosnowiczkę Agnieszkę Chrzanowską, Annę Szałapak , Beatę Rybotycką) oraz znane orkiestry kameralne pod dyr. Sławomira Chrzanowskiego, Jana Wincentego Hawela, Marka Mosia , Agnieszki Duczmal, Massimiliano Cali, Szymona Kawali, Mirosława Błaszczyka czy Wojciecha Rajskiego. Klub ma ugruntowaną dobrą pozycję na mapie polskiego życia muzycznego i kulturalnego.

Od 2003 roku w ramach współpracy z Filharmonią Śląską, na scenie Klubu co dwa miesiące odbywają się koncerty Śląskiej Orkiestry Kameralnej, którą dyrygują

Koncert Leopolda Kozłowskiego

Na pierwszym planie Jacek Cygan

fot. D. Kindler

wspaniali maestro. Klub stara się wzbogacić programy koncertowe Orkiestry zapraszając znakomitych instrumentalistów czy wokalistów /w tym m.in. Beata Bilińska, Krzysztof Jabłoński, Aleksandra Stokłosa, Andrzej Zdunikowski, Paweł Sobierajski, Agnieszka Bochenek- Osiecka, Adam Szerszeń czy Czesław Gałka.

Ponadto organizowane są koncerty popularyzujące muzykę operetkową i promującą muzykę z różnych gatunków /folk, szanty, poezja śpiewana/. Od początku działalności Klub zaprasza dzieci z klas III i IV na cykle comiesięcznych koncertów umuzykalniających. Wykonawcami tych koncertów są świetni wokaliści instrumentalisci jak Jose Torres, Ewa Uryga, Bernard Masseli czy Tomasz Szwed.

Transformacje ustrojowe i gospodarcze, a co się z tym wiąże likwidacja większości domów kultury, spowodowały że Klub usytuowany nieopodal centrum miasta, stara się odpowiadać na wzrastające zapotrzebowanie społeczne. Poszerza i urozmaica ofertę zajęć, imprez i koncertów, co znajduje odzwierciedlenie w organizowanych przez placówkę projektach kulturalnych o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym. Od 1994 roku Klub jest organizatorem ogólnopolskich i międzynarodowych turniejów sportowego tańca towarzyskiego.

Dziś możemy być dumni, że miasto Sosnowiec jest znaczącym ośrodkiem promocji tańca towarzyskiego w Polsce, a także poza naszym krajem. Dowodem tego było przyznanie prawa do organizacji **MISTRZOSTW POLSKI TAŃCA TOWARZYSKIEGO 2005**, właśnie naszemu miastu. Splendoru temu wydarzeniu nadaje fakt, że ostatni raz tego typu impreza była organizowana w województwie śląskim w roku 1975. W roku 2000 Klub zainicjował, jako pierwszy na południu Polski, organizację ogólnopolskich turniejów tańca cheerleaders. Wysoka ocena, za profesjonalizm i sprawny przebieg imprezy i jej kultywowanie, zaowocowała faktem przyznania w roku 2003 prawa do organizacji **VI Mistrzostw Polski Tańca Cheerleaders**.

Kolejną cykliczną imprezą, o wieloletniej tradycji są **Festiwale Piosenki Dziecięcej**. Dyrektorem artystycznym i przewodniczącym Jury jest Jacek Cygan– sosnowiczanie, autor wielu znakomitych tekstów najbardziej znanych polskich artystów, laureat Nagrody Artystycznej Miasta Sosnowca. W Jury zasiadają znakomitości świata muzycznego i aktorskiego naszego województwa. Od roku 2004 projekt skierowany jest także do dzieci z innych krajów europejskich i został rozbudowany o część integracyjną. Pełna nazwa projektu to Europejski Integracyjny Festiwal Piosenki Dziecięcej „Intermuza”.

Po remoncie klubu w roku 2002, uzyskano dodatkową powierzchnię, która nadaje się do skromnych ekspozycji prac plastycznych, fotograficznych itp. Autorami ekspozycji są zarówno profesjonalni artyści plastycy, jak i wielcy pasjonaci sztuk plastycznych i fotografii. Wielkim wydarzeniem skłaniającym do refleksji była wystawa zorganizowana przez Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu Oddział w Łodzi oraz wykłady pt. „Wojenne Dzieciństwo. Losy dzieci polskich pod okupacją hitlerowską”. Z tej tematyki także wystawy „Wielkie ucieczki PRL „ oraz „Wystawa rysunków Jacka Federowicza lata 1980-1987”.

W roku 2008 placówki zrealizowała dwa nowatorskie projekty kulturalne. Pierwszy z nich to I Festiwal Zespołów Muzycznych KIEPURA FEST. Oferta skierowana do zespołów, solistów różnych gatunków muzycznych (od metalu do muzyki kameralnej), którzy w części konkursowej prezentują jeden utwór z własnego repertuaru oraz jeden z repertuaru Jana Kiepury, wg własnej aranżacji.

Przewodnicząca Jury została Ewa Bem. Projekt cieszył się dużym zainteresowaniem i w cyklu rocznym będzie kontynuowany. Drugi projekt nosił nazwę Word Fusion Music Festival EUROSZANTY&FOLK. Impreza trzydniowa z udziałem zespołów z Irlandii, Anglii, Francji oraz czołowych szantowych kapel z Polski. Gościem specjalnym EUROSZANTY był irlandzki zespół CLANNAD

Od początku działalności Klub współpracuje ze szkołami, przedszkolami, stowarzyszeniami, fundacjami i innymi organizacjami pozarządowymi. Z tymi to właśnie podmiotami współorganizowane są przeglądy, konkursy, festiwale czy prezentacje artystyczne. Piosenka przedszkolna, festiwal recytatorski przedszkolaków, impreza integracyjna „Tacy Sami” na trwale wpisane są w kalendarz imprez, organizowanych w Klubie. Nie brak także spektakli teatralnych i kukielkowych dla milusińskich. Od kwietnia 2004 roku placówka współpracuje w zakresie organizacji obcojęzycznych spektakli teatralnych z Uniwersytetem Śląskim.

Codzienna praca Klubu to działalności 29 sekcji, które z uwagi na ilość członków oraz poziom zaawansowania posiadanych umiejętności i wiedzy prowadzą zajęcia w 66 grupach. Te sekcje to: - zespół tańca cheerleaders „Skandal” „Mini Mini” i „Skandalik:- studio sportowego tańca towarzyskiego „Kieपुरa”,- Mała Akademia Wokalna- zespół wokalno-taneczny „Kieपुरki”- rytmika- warsztaty plastyczne- zajęcia rekreacyjno-koncentrujące- lektorat j.angielskiego- nauka gry na gitarze i skrzypcach- warsztaty plastyczne- zajęcia tańca współczesnego- zajęcia sportowo-rekreacyjne „mini siłownia”- sekcja szachowa- sekcja szaradzystów- sekcja fotoamatorów- tzw. „szkoła treningu pamięci”- warsztaty teatralne

Dużą satysfakcją dla klubu jest fakt, że uczestnicy tych zajęć, startując w różnego rodzaju konkursach, turniejach czy mistrzostwach zdobywają czołowe miejsca. Dla przykładu zespół Skandal czy Skandalik, to Wicemistrzowie Polski Tańca Cheerleaders, w SSTT Kieपुरa, już trzy pary zdobyły najwyższe międzynarodowe kategorie taneczne „S”, solistki z zespołu Kieपुरki wywalczyły czołowe lokaty na ogólnopolskich festiwalach piosenki dziecięcej. Także szachiści i szaradziści mają na swym koncie wiele sukcesów. Kieपुरki i Skandal miały możliwość prezentacji swych umiejętności także poza granicami kraju (Francja, Hiszpania, Niemcy i Węgry).

Przy Klubie od dziesięciu lat działa grupa plastyczna Relacje, założona przez Zbigniewa Zdzenickiego. Opiekunem od strony plastycznej grupy został art.plastyk Czesław Gałuszny, który prowadzi zajęcia warsztatowe. W ramach tej grupy wyróżniło się Stowarzyszenie Miłośników Fotografii, którego opiekunem artystycznym jest Zbigniew Podsiadło. Klub wspiera ich działania poprzez współorganizację spotkań, wystaw i plenerów.

Od początku istnienia Klubu placówka gromadzi i udostępnia zwiedzającym archiwalia związane z Janem Kieपुरą i Martą Eggerth.

Wykaz imprez i koncertów organizowanych w Miejskim Klubie im.J.Kiepury w okresie 2006 do 2008 roku

Koncerty muzyki poważnej	51	9.150 osób
Wystawy plastyczne i fotograficzne oraz rękodzieła	35	3.110 osób
Turnieje, mistrzostwa, festiwale	19	10.820 osób
Przeglądy poetyckie, recytatorskie, piosenki dla dzieci	22	3.960 osób
Spektakle teatralne dla dzieci i młodzieży	35	5970 osób
Imprezy integracyjne	12	2.510 osób
Pozostałe koncerty	31	5.280 osób
Koncerty o charakterze masowym	5	5.190 osób
Koncerty umuzykalniające dla dzieci	35	4.900 osób
„Mały etnograf” zajęcia edukacyjno-kulturalne	12	1.510 osób
Imprezy interdyscyplinarne (koncert+warsztaty+taniec+projekcja multimedialna)	3	720 osób
Wieczory poetyckie i spotkania autorskie z ciekawymi osobistościami	19	1.480 osób

Wykaz warsztatów i zajęć organizowanych w Miejskim Klubie im.J.Kiepury w okresie 2006 do 2008 roku

Nazwa	Ilość grup	Ilość uczestników
Taniec towarzyski	14	1.760
Taniec cheerleaders	8	620
Taniec disco i nowoczesny	9	1.120
Rytmika	2	160
Nauka gry na gitarze	3	60
Nauka j.angielskiego	5	206
Warsztaty plastyczne	2	47
Warsztaty teatralne dla dzieci i młodzieży	3	59

Sekcja szachowa	2	49
Ćwiczenia relaksacyjno-koncentracyjne	1	42
Stowarzyszenie Szaradzystów „Ariada”	1	18
Sosnowieckie Stowarzyszenie Fotografików	1	16
Nieprofesjonalna Grupa Plastyczna RELACJE	1	19
Zespół KIEPURKI i Dziecięca Akademia Wokalna	1	18
Zespół SKANDAL,SKANDALIK,MINI MINI	4	78
Zespół SELEN DANCE	2	38
Grupa Teatralna KWADRYGA	2	18
Zespół FALCON BAND	1	18
Zespół SELEN EYT	1	12
sekcja tańca celtyckiego „LIA FAIL”	1	11
Zespół tańca disco „Mini Selen”	1	27
Studio Sportowego Tańca Towarzyskiego KIEPURA	1	84

Miejski Klub „Maczki”

Miejski Klub „Maczki” jest placówką o profilu środowiskowym, która stara się w pełni zaspokoić kulturalne potrzeby mieszkańców dzielnicy, oddalonej od centrum miasta. Swoją działalność adresuje przede wszystkim do dzieci i młodzieży. Dla tej grupy odbiorców organizowane są spektakle teatralne, programy profilaktyczne, konkursy i imprezy tematyczne. Przy Klubie działa:

- sekcja plastyczna, w ramach której prowadzone są warsztaty wikliniarskie, ceramiczne, fotograficzne oraz grafika komputerowa.
- sekcja sportowa, której członkowie ćwiczą swoje umiejętności w tenisie ziemnym, koszykówce i siatkówce. Coraz więcej zwolenników zyskuje gra w "boules". W okresie wiosna - jesień zajęcia sportowe odbywają się

Zespół folklorystyczny Klimontowianki

Rzeźba wiklinowa wykonana na warsztatach w Domu Kultury Maczki

na terenie rekreacyjnym klubu. Młodzież uczestniczy aktywnie w rozgrywkach szachowych i meczach tenisa stołowego.

- szkołka muzyczna „Violinka”

Dla dorosłych mieszkańców dzielnicy Klub organizuje występy znanych polskich aktorów, piosenkarzy, kabaretów. Gośćmi Klubu były m.in. takie gwiazdy jak: Agnieszka Fotyga, Bohdan Smoleń, Lidia Stanisławska, Zbigniew Wodecki, Jacek Borkowski, Hanka Bielicka, Alosza Awdiejew, Andrzej Sikorowski, Beata Rybotycka, Jacek Wójcicki, Marian Opania, Piotr Machalica, Leszek Benke, Ewa Kuklińska, Tomasz Stockinger, Magda Zawadzka, Alicja Majewska oraz kabarety „OT.TO”, „Długi”, „Pirania”, „Pigwa Show”, „Masztalcy”, „Grupa Mo Carta”, „Rak”, „Koł Polski”, Marcin Daniec Show a także zespoły: „Stare Dobre Małżeństwo”, „Pod Budą”, „Brathanki”, „Czerwone Gitary”, „Leszcze”, „Elektryczne Gitary”, „Avocado”.

Jedną z najważniejszych, cyklicznych imprez w ciągu roku jest festyn rodzinny „No to jadziem na Maczki”. Instytucja ta dzięki takim działaniom skierowanym do całych rodzin ma na celu cementować społeczność dzielnicy Maczki.

Od niedawna we współpracy z okoliczną szkołą, klub gości w swoich murach Towarzystwo Sienkiewiczowskie w Sosnowcu, które jest organizatorem Spotkań Sienkiewiczowskich.

Warto również dodać, iż od 1997r. na terenie dzielnicy Klimontów działa Filia Klubu, która organizuje imprezy kulturalne dla społeczności lokalnej. W placówce tej ma swoją siedzibę zarówno Klub Seniora, jak i Zespół Folklorystyczny „Klimontowianki”.

Wykaz imprez i koncertów organizowanych w Miejskim Klubie „Maczki” w okresie 2006 – 2008 roku

Rodzaj imprezy	Ilość	Ilość uczestników
Koncerty i kabarety	9	1.750 osób
Cykliczne imprezy integracyjne	6	3.140 osób
Konkursy recytatorskie i tematyczne dla dzieci i młodzieży	28	1.840osób
Spektakle teatralne dla dzieci i młodzieży	11	1.160 osób
Wystawy plastyczne i rękodzieła	6	710 osób
Imprezy sportowe, spartakiady, turnieje	23	2.350 osób

Miejski Dom Kultury „Kazimierz”

Dom Kultury w Kazimierzu Górniczym został w połowie lat 60-tych ubiegłego wieku wybudowany przez KWK „Kazimierz-Juliusz”. Placówka z powodzeniem prowadziła działalność kulturalną, przez kilkadziesiąt lat. Kłopoty zaczęły się wraz z przemianami ustrojowymi. Kopalni nie było stać na utrzymywanie tak dużego obiektu. Dom Kultury został zamknięty, przez kilkanaście lat stał pusty i niewykorzystany. Sytuacja zmieniła się dopiero w czerwcu 2006 roku, w momencie przejścia obiektu przez Gminę Sosnowiec. Dokonano niezbędnych remontów, przyznano środki na działalność kulturalną.

Obecnie jest to najmłodsza placówka kulturalna w mieście. Jej działalność skierowana jest przede wszystkim do młodzieży. Na scenie Domu Kultury zaprezentowało się już kilkadziesiąt zespołów rockowych z Polski i zagranicy. Widzowie w imprezach muzycznych mogą uczestniczyć kilka razy w miesiącu. W sezonie letnim Miejski Dom Kultury „Kazimierz” organizuje także koncerty plenerowe w pobliskim Parku Leśna.

To jednak nie wszystkie propozycje kulturalne dla mieszkańców. Dużym powodzeniem cieszą się zajęcia warsztatowe prowadzone w jednostce. Młodzież może brać udział w zajęciach muzycznych, prowadzona jest nauka gry na gitarze i instrumentach klawiszowych. Ponad rok działa kółko plastyczne, oprócz młodzieży biorą w nim udział także dzieci. Sporym zainteresowaniem cieszą się również warsztaty bębniarskie. Utworzono dwie grupy jedną dla młodzieży, drugą dla dzieci. Najmłodszym „dzieckiem” w działalności artystycznej domu kultury jest pracownia batiku. Nie zapomina również o seniorach. Dla starszych bywalców organizowane są m.in. spotkania integracyjne, wieczory literacki, na które zapraszani są lokalni pisarze, wycieczki oraz karaoke.

W 2008 roku w MDK „Kazimierz” odbyło się 10 koncertów - był również organizatorem 4 koncertów plenerowych oraz współorganizatorem plenerowej imprezy z okazji Święta Policji. Łącznie wystąpiło podczas tych koncertów 18 zespołów muzycznych.

Miejski Dom Kultury „Kazimierz” cały czas się rozwija i poszerza swoją ofertę.

Młodzieżowe Dni Sosnowca; foto Jerzy Dudek

Koncert Zespołu Vintage; foto Magdalena Krach

Załącznik 2

LISTA OSÓB BIORĄCYCH UDZIAŁ W OPRACOWANIU STRATEGII

- Krzysztof Wrana – dr nauk ekonomicznych, pracownik naukowy Katedry Badań Strategicznych i Regionalnych Akademii Ekonomicznej im. K.Adamieckiego w Katowicach oraz Górnośląskiej Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości im.K.Goduli w Chorzowie
- Zbigniew Jaskiernia – Zastępca Prezydenta Miasta Sosnowca
- Mateusz Rykała – Pełnomocnik Prezydenta Miasta Sosnowca d/s Rozwoju i Współpracy z Zagranicą
- Paweł Dusza – p.o. Naczelnika Wydziału Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Sosnowcu
- Anna Górecka – Główny Specjalista w Wydziale Kultury i Sztuki Urzędu Miejskiego w Sosnowcu
- Mieczysława Szulc – Dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej im.G.Daniłowskiego w Sosnowcu
- Adam Kopciuszewski – Dyrektor Teatru Zagłębia w Sosnowcu
- Zbigniew Studencki – Dyrektor Muzeum w Sosnowcu
- Jolanta Szczurek – Dyrektor Miejskiego Klubu im.J.Kiepury w Sosnowcu
- Jolanta Skorus – Dyrektor Sosnowieckiego Centrum Sztuki- Zamek Sielecki w Sosnowcu
- Jadwiga Kobyłka – Dyrektor Miejskiego Klubu „Maczki” w Sosnowcu
- Rafał Rybak – Dyrektor Miejskiego Domu Kultury „Kazimierz” w Sosnowcu
- Grzegorz Frugałski – Naczelnik Wydziału Polityki Gospodarczej Urzędu Miejskiego w Sosnowcu